

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ Μ/Υ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΧΟΛΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΤΕΧΝΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ»

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις –
Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Μεταπτυχιακή Εργασία

του

Γεώργιου Ι. Ντελή

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ

Ηρειώτης Νικόλαος

Καθηγητής ΕΚΠΑ

Ιούνιος 2023

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΚΑΙ Μ/Υ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΣΧΟΛΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΤΕΧΝΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ»

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις –
Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Μεταπτυχιακή Εργασία

του

Γεώργιου Ι. Ντελή

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Ηρειώτης Νικόλαος

Καθηγητής ΕΚΠΑ

Εγκρίθηκε από την τριμελή εξεταστική επιτροπή στις 19 Ιουνίου 2023.

.....

Δημήτριος Ασκούνης

Ιωάννης Ψαρράς

Ευάγγελος Πούτος

Καθηγητής ΕΜΠ

Καθηγητής ΕΜΠ

Επικ. Συνεργαζόμενο Προσωπικό

Ιούνιος 2023

Γεώργιος Ι. Ντελής

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Γεώργιος Ντελής, Διπλωματούχος Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός Υπολογιστών Ε.Μ.Π.

Copyright © Γεώργιος Ντελής, 2023 Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved. Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Περίληψη

Η παρούσα εργασία έχει ως στόχο να αναλύσει την έννοια της επιχειρηματικότητας στο περιβάλλον της κρίσης και να διερευνήσει το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον των επιχειρήσεων. Επιπλέον, αποσκοπεί στην ανάλυση των διάφορων ειδών επενδύσεων και την αξιολόγησή τους. Επίσης, κύριος στόχος είναι η μελέτη της ιστορίας της αναπτυξιακής πολιτικής της Ελλάδας τα τελευταία 60 χρόνια και των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για την υλοποίησή της. Συγκεκριμένα, διερευνώνται οι αναπτυξιακοί νόμοι που έχουν θεσπιστεί στην Ελλάδα με στόχο τη δημιουργία περιβάλλοντος για οικονομική ανάπτυξη και παροχή κινήτρων σε ιδιώτες, συνεταιίρους ή εταιρείες. Μέσω ανάλυσης αυτών των νόμων, εξετάζονται οι δυνατότητες που προσφέρουν καθώς και τα πεδία εφαρμογής τους. Τέλος, γίνεται λεπτομερής ανάλυση του πιο πρόσφατου νόμου 4887/2022 και διερευνάται η χρηματοοικονομική επίδραση των κρατικών επενδύσεων στην ελληνική οικονομία.

Μέσα από την ανάλυση, συμπεραίνεται ότι στην Ελληνική επικράτεια, υπάρχουν περίπου 140 αναπτυξιακοί νόμοι που έχουν εκδοθεί από το 1953 μέχρι σήμερα, με τον τελευταίο να είναι ο Ν.4887/2022. Πιο συγκεκριμένα, έχει παρατηρηθεί ότι τα τελευταία 40 χρόνια το κράτος εκδίδει νέους αναπτυξιακούς νόμους κάθε 5 έως 8 έτη έτσι ώστε αυτός να ανταποκρίνεται και να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες της εποχής.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσά ενίσχυσης των επενδύσεων που εγκρίνονται διαρκώς αυξάνονται καθώς μεταβαίνουμε από κάθε νόμο στον επόμενο. Πιο συγκεκριμένα, το ύψος ενίσχυσης μεταβάλλεται από €170 χιλιάδες με τον νόμο 1262/1982 σε €168 εκατομμύρια με τον νόμο 3908/2011, δηλαδή σε περίπου δεκαπλάσιο ύψος ενίσχυσης. Παρατηρείται ότι αυτήν η αυξητική τάση συνεχίζει καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής των νόμων δίχως να μεταβάλλεται από καμία κυβέρνηση.

Λέξεις- Κλειδιά

Αναπτυξιακός Νόμος, Επενδυτικός Νόμος, Κατηγορίες Ενισχύσεων, Χάρτης
Ενισχύσεων, Κρατικές Ενισχύσεις, Νόμος 4887/2022

Abstract

The objective of this paper is to analyze the concept of entrepreneurship in the crisis environment and to investigate the internal and external environment of businesses. In addition, it aims to analyze the various types of investments and their evaluation. Also, the main goal is to study the history of Greece's development policy in the last 60 years and the means used to implement it. Specifically, the development laws that have been enacted in Greece are investigated with the aim of creating an environment for economic development and providing incentives to individuals, partners or companies. Through an analysis of these laws, the possibilities they offer as well as their fields of application are examined. Finally, a detailed analysis of the most recent law 4887/2022 is carried out and the financial impact of state investments in the Greek economy is investigated.

Through the analysis, it is concluded that in the Greek territory, there are approximately 140 development laws that have been issued since 1953 until today, with the last one being N.4887/2022. More specifically, it has been observed that for the last 40 years the state has been issuing new development laws every 5 to 8 years so that it responds and adapts to the new conditions of the time.

It is also worth mentioning, that the investment aid amounts approved are constantly increasing as we move from each law to the next. More specifically, the aid amount changes from €170 thousand with Law 1262/1982 to €168 million with Law 3908/2011, i.e. approximately ten times the amount of aid. It is

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

observed that this increasing trend continues throughout the implementation of
the laws without being changed by any government.

Key Words

Development Law, Investment Law, Aid Categories, Aid Chart, State Aid, Law
4887/2022

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της διπλωματικής μου εργασίας, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα καθηγητή κ. Νικόλαο Ηρειώτη καθώς και τον καθηγητή μου κ. Ευάγγελο Πούτο για όλη την πολύτιμη καθοδήγηση και υποστήριξη που μου παρείχαν κατά τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και τους φίλους μου για όλη τη συνεχή ώθηση και ηθική υποστήριξη που μου παρείχαν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Συντομογραφίες

ΜμΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΣ	Επενδυτικό Σχέδιο
ΠΣΚΕ	Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Abstract	6
Ευχαριστίες.....	8
Συνοτομογραφίες.....	9
1. Αξιολόγηση Επενδυτικών Σχεδίων	12
1.1 Φύση Επενδύσεων σε Πάγια Στοιχεία και Χρησιμότητα τους.....	12
1.2 Είδη Επενδύσεων	14
1.2.1 Παραγωγικές επενδύσεις.....	14
1.2.2 Χρηματοοικονομικές επενδύσεις (μετοχές – τίτλοι ιδιοκτησίας, ομολογίες - τίτλοι χρέους).....	16
1.3 Μέθοδοι αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων	16
2 Περιβάλλον Επιχείρησης.....	18
2.1 Εσωτερικό περιβάλλον.....	18
2.2 Εξωτερικό Περιβάλλον	20
2.3 Επιχειρηματικότητα στο Περιβάλλον της Κρίσης: Προκλήσεις και Στρατηγικές Αντιμετώπισης.....	22
2.4 Ο ρόλος της οικονομικής πολιτικής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας	24
3. Θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που δίνονται σε επιχειρήσεις	26
3.1 Εισαγωγή.....	26
3.2 Συμβατότητα Κρατικών Ενισχύσεων με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	27
3.3 Ανώτατο επιτρεπόμενο όριο κρατικής ενίσχυσης	28
4. Οι αναπτυξιακοί νόμοι στην Ελληνική Επικράτεια.....	30
4.1 Στόχοι Αναπτυξιακών Νόμων.....	31
4.2 Το χρονικό των αναπτυξιακών – επενδυτικών νόμων	32
4.3 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 2601/1998.....	35
4.4 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004.....	35
4.5 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3908/2011	39
4.5 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016.....	40
4.6 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022.....	44
4.6.1 Γενικές Παρατηρήσεις.....	45
4.6.2 Γενικό Μέρος	45
4.6.3 Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων	46

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

4.6.4 Ένταση Ενισχύσεων και Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων	51
4.6.5 Επιλέξιμες Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων (Άρθρο 6 ν.4887/2022)	52
4.6.6 Επιλέξιμες Δαπάνες Εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων (Άρθρο 7 ν.4887/2022)	70
5. Ανάλυση Αποτελεσμάτων Αναπτυξιακών Νόμων	81
5.1 Ν.1262/1982	81
5.2 Ν.3299/2004, α' φάση	86
5.3 Νόμοι 2601/1998, 3299/2004 και 3908 /2011	87
.....	91
5.4 Δυσκολίες/ Εμπόδια στην εφαρμογή των νόμων	92
6. ΕΛΤΕ.....	94
6.1 Ο ρόλος της ΕΛΤΕ στην Υλοποίηση Επενδύσεων	94
7. Συμπεράσματα.....	101
7.1 Μέτρα για την βελτίωση της κατάστασης	102
Βιβλιογραφία.....	103

1. Αξιολόγηση Επενδυτικών Σχεδίων

1.1 Φύση Επενδύσεων σε Πάγια Στοιχεία και Χρησιμότητά τους

Μία επιχείρηση μπορεί να προσαρμόσει το ύψος του κυκλοφορούντος ενεργητικού σύμφωνα με τις ανάγκες της και τις βραχυπρόθεσμες αλλαγές στις συνθήκες που αντιμετωπίζει. Αυτό συμβαίνει διότι τα στοιχεία του ενεργητικού υπεισέρχονται άμεσα στο παραγωγικό και συναλλακτικό κύκλωμα της επιχείρησης. Επιπλέον, η διαχείριση και η χρηματοδότησή τους απαιτούν συνεχή παρακολούθηση από τον οικονομικό διευθυντή και μπορεί να απορροφήσει μεγάλο μέρος του χρόνου του. Ωστόσο, η προσαρμογή αυτών των στοιχείων πρέπει να γίνεται με ορθή διαχείριση και συνετή χρήση των δημοσίων πόρων.

Αντίθετα από τα προηγούμενα, η επένδυση σε πάγια ενεργητικά στοιχεία αναφέρεται στη δέσμευση κεφαλαίου για μεγάλο χρονικό διάστημα, σε στοιχεία που δεν μπορούν να ρευστοποιηθούν εύκολα. Συνεπώς, το επίπεδό τους δεν μπορεί να αλλάξει εύκολα σε σύντομο χρονικό διάστημα και για αυτό το λόγο, η επένδυση κεφαλαίων σε πάγια ενεργητικά στοιχεία απαιτεί τήρηση μιας συγκεκριμένης μεθοδολογίας για να μειωθεί ο κίνδυνος αποτυχίας και να εξασφαλιστεί η σταθερότητα και η μελλοντική εξέλιξη της επιχείρησης. Η επένδυση σε πάγια ενεργητικά στοιχεία έχει σοβαρές συνέπειες στην επιχείρηση, και επομένως πρέπει να αξιολογηθεί προσεκτικά και να επιλεγεί με φροντίδα.

Έτσι, η επένδυση σε πάγια ενεργητικά στοιχεία :

1. Απαιτεί σημαντική οικονομική δέσμευση, η οποία διαφέρει ανάλογα με τον τύπο και το μέγεθος της επιχείρησης, καθώς και το επίπεδο της τεχνολογικής της εξέλιξης. Ειδικότερα, ο βαθμός εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων και του επιπέδου αυτοματισμού της λειτουργίας τους

αποτελούν παράγοντες που επηρεάζουν το κόστος των πάγια ενεργητικών στοιχείων μεταξύ επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου

2. Απαιτεί μεγάλο χρονικό διάστημα για την απόκτηση αποδοτικότητας και συνεπάγεται αβεβαιότητες, όπως ο κίνδυνος της πρόωρης οικονομικής απαξίωσης της (obsolescence). Πρέπει να θυμόμαστε ότι τα πάγια ενεργητικά στοιχεία μιας επιχείρησης αποδίδουν μέσω της λειτουργίας τους, ενώ τα κυκλοφορούντα ενεργητικά στοιχεία αποδίδουν μέσω της ανακύκλωσής τους. Επομένως, η αποκατάσταση των επενδύσεων σε πάγια ενεργητικά στοιχεία μπορεί να απαιτήσει αρκετό χρόνο και να παρουσιάζει σημαντικούς κινδύνους.
3. Έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των σταθερών εξόδων της επιχείρησης, όπως οι αποσβέσεις, τα ασφάλιστρα, τα χρηματοπιστωτικά έξοδα, οι πρόσθετοι μισθοί κ.λπ. Αυτό με τη σειρά του σημαίνει ότι το νεκρό σημείο του κύκλου εργασιών μετακινείται σε ένα υψηλότερο επίπεδο δραστηριότητας.
4. Από άποψη χρηματοοικονομικής λειτουργίας, ο όγκος των επενδύσεων σε πάγια ενεργητικά στοιχεία καθορίζει τις ανάγκες μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης (μόνιμη χρηματοδότηση) και αυτές πρέπει να καλυφθούν με τη χρήση ίδιων κεφαλαίων ή, γενικότερα, κεφαλαίων με μονιμότερο χαρακτήρα.

Παρά την επικινδυνότητα του εγχειρήματος οι επενδύσεις συμβάλλουν :

- στη μείωση του κόστους παραγωγής (εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων και την υιοθέτηση νέων παραγωγικών μεθόδων) ,
- στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων (ανάπτυξη νέων προϊόντων),
- στη προαγωγή της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων,
- στην αποφυγή της περιθωριοποίησης των επιχειρήσεων στην ιδιαίτερα ανταγωνιστική παγκοσμιοποιημένη αγορά.

Από άποψη χρηματοοικονομικής λειτουργίας, ο όγκος των επενδύσεων σε πάγια ενεργητικά στοιχεία καθορίζει τις ανάγκες μακροπρόθεσμης

χρηματοδότησης (μόνιμη χρηματοδότηση) και αυτές πρέπει να καλυφθούν με τη χρήση ίδιων κεφαλαίων ή, γενικότερα, κεφαλαίων με μονιμότερο χαρακτήρα.

1.2 Είδη Επενδύσεων

Συνέχεια της προηγούμενης διάκρισης των επενδύσεων σε πάγια ενεργητικά στοιχεία (Capital budgeting) και επενδύσεις σε κυκλοφορούντα ενεργητικά στοιχεία (Working Capital Management), οι επενδύσεις σε πάγια ενεργητικά στοιχεία διακρίνονται σε :

1.2.1 Παραγωγικές επενδύσεις

Αυτές με τη σειρά τους διακρίνονται σε :

- Κερδοσκοπικές επενδύσεις που αποσκοπούν στο να αποφέρουν κέρδος στους επενδυτές τους. Το αναμενόμενο κέρδος από αυτές τις επενδύσεις υπερβαίνει το κόστος εκμετάλλευσης και συντήρησής τους. Αυτού του είδους οι επενδύσεις αποκαλούνται επίσης κύριες ή πρωτογενείς,
- Επενδυτικές προτάσεις υποχρεωτικές-αναγκαστικές είναι εκείνες οι επενδυτικές προτάσεις που πρέπει να υλοποιηθούν από μια επιχείρηση, παρόλο που αποτελούν μόνιμη πηγή εξόδων. Αυτές οι προτάσεις είναι απαραίτητες για τη συνέχιση της λειτουργίας της επιχείρησης, είτε επειδή επιβάλλονται από το νόμο, είτε επειδή κρίνονται επιθυμητές από κοινωνικής σκοπιάς. Οι δαπάνες που προκύπτουν από τις υποχρεωτικές επενδυτικές προτάσεις είναι μόνιμες και δεν μπορούν να αποφευχθούν από την επιχείρηση.

- Επενδυτικές προτάσεις για αντικατάσταση υπάρχουσών επενδύσεων είναι προτάσεις που στοχεύουν στη μείωση του κόστους λειτουργίας μιας επιχείρησης μέσω της συντήρησης ή βελτίωσης της αποδοτικότητας των ήδη υπάρχουσών επενδύσεων. Αυτού του είδους οι επενδύσεις αναφέρονται και ως δευτερογενείς ή συμπληρωματικές επενδύσεις. Σε αντίθεση με τις κύριες επενδύσεις, ο στόχος των δευτερογενών επενδύσεων είναι η βελτίωση της αποδοτικότητας των υπάρχουσών επενδύσεων και όχι η δημιουργία νέων πηγών εσόδων. Συνεπώς, οι δευτερογενείς επενδύσεις μπορούν να συμβάλουν στην εξοικονόμηση χρημάτων και στη βελτίωση της απόδοσης των επενδύσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.
- Επενδυτικές προτάσεις για επέκταση (expansion proposals) είναι επενδύσεις που στοχεύουν κυρίως στην αύξηση των εσόδων της επιχείρησης και στη διεύρυνση του μεριδίου της στην αγορά. Αυτές οι επενδύσεις αποβλέπουν στη διευκόλυνση των εργασιών της επιχείρησης ή την αύξηση του γοήτρου αυτής και ονομάζονται επενδύσεις σκοπιμότητας. Το όφελος από αυτές τις επενδύσεις είναι έμμεσο και μακροπρόθεσμο καθώς ο στόχος είναι η αύξηση των εσόδων της επιχείρησης.
- Επενδυτικές προτάσεις που αφορούν πάγια ενεργητικά και είναι αμοιβαίως αποκλειόμενες αναφέρονται σε περιπτώσεις όπου η επιλογή και υλοποίηση μίας πρότασης αποκλείει την πραγματοποίηση της άλλης. Συνήθως, αυτές οι επενδύσεις απαιτούν σημαντικές δαπάνες και πόρους και δεν μπορούν να υλοποιηθούν ταυτόχρονα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η επιχείρηση θα πρέπει να αποφασίσει ποια επένδυση είναι πιο επιθυμητή και πιο συνετή για τη συγκεκριμένη στιγμή, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τους στόχους της επιχείρησης.
- Επενδυτικές προτάσεις ανεξάρτητες όταν η επιλογή κάθε μιας από αυτές δεν επηρεάζει την πιθανότητα πραγματοποίησης των άλλων. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες και τα έσοδα της κάθε επένδυσης δεν εξαρτώνται από το εάν θα πραγματοποιηθούν ή όχι οι άλλες προτάσεις

επένδυσης. Αντίθετα, όταν οι επενδύσεις είναι εξαρτημένες, η απόφαση για την πραγματοποίηση μιας επένδυσης επηρεάζει την πιθανότητα πραγματοποίησης της άλλης και τα δαπανηθέντα και παραγόμενα έσοδα αλλάζουν ανάλογα.

1.2.2 Χρηματοοικονομικές επενδύσεις (μετοχές – τίτλοι ιδιοκτησίας, ομολογίες - τίτλοι χρέους)

Οι χρηματοοικονομικές επενδύσεις πραγματοποιούνται από τις πλεονασματικές μονάδες (επενδυτικό κοινό, θεσμικούς επενδυτές) όταν αυτές απορροφούν αξιόγραφα από την κεφαλαιαγορά.

Η αγορά αξιόγραφων που αποτελούν αποδεικτικά ιδιοκτησίας (τίτλοι ιδιοκτησίας), οδηγούν στην αγορά μετοχών. Η αγορά αξιόγραφων που αποτελούν αποδεικτικά χρέους (τίτλοι χρέους), οδηγούν στην αγορά ομολογιών (σταθερού ή κυμαινόμενου επιτοκίου), ομολογιών μετατρέψιμων σε μετοχές (αγορά κεφαλαίου), ή ομόλογα Τραπεζών ή Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου (αγορά χρήματος).

1.3 Μέθοδοι αξιολόγησης επενδυτικών σχεδίων

Η αξιολόγηση επενδυτικών σχεδίων είναι «τέχνη» που εξελίσσεται διαρκώς, καθώς στα εργαλεία των ασχολούμενων με αυτή προστίθενται νέες θεωρητικές προσεγγίσεις, αλλά και πρακτικές υπολογιστικές ή αναλυτικές μέθοδοι, ιδιαίτερα μετά την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Υπάρχει ένας αρκετά μεγάλος αριθμός, απλών ή σύνθετων, μη ορθολογικών ή ορθολογικών, μεθόδων αξιολόγησης των επενδυτικών προτάσεων. Παρακάτω ακολουθεί επιγραμματική παρουσίαση έξι βασικών μεθόδων αξιολόγησης, οι οποίες χρησιμοποιούνται ευρέως:

1. Περίοδος επανάκτησης του κεφαλαίου (Payback period),

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

2. Μέση ετήσια απόδοση της επένδυσης (Average annual rate of return ή
Accounting rate of return),

3. Καθαρή Παρούσα Αξία (Net Present Value),

4. Επανάκτηση του κεφαλαίου σε συνδυασμό με την Παρούσα Αξία (Present
Value payback period),

5. Δείκτης Αποδοτικότητας (Profitability Index),

6. Εσωτερικός Βαθμός Απόδοσης (Internal Rate of Return)

Αξιολόγηση Επενδύσεων, Δρ. Ιωάννης Ν. Αποστολόπουλος, 2020-2021

2 Περιβάλλον Επιχείρησης

Η έννοια του περιβάλλοντος αναφέρεται στο εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον στο οποίο λειτουργεί και αναπτύσσεται η επιχείρηση. Το περιβάλλον μπορεί να χωριστεί στις ακόλουθες κατηγορίες:

2.1 Εσωτερικό περιβάλλον

Είναι το περιβάλλον, το οποίο απαρτίζεται από τους πόρους της επιχείρησης, όπως οικονομικοί, φυσικοί, ανθρωπίνους και τεχνολογικοί παράγοντες, τη δομή και την κουλτούρα της.

- Η ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος, στοχεύει στην εύρεση εκείνων των μεταβλητών που μπορούν να αποτελούν δυνάμεις ή αδυναμίες της επιχείρησης.
- Μία μεταβλητή χαρακτηρίζεται ως δύναμη όταν μπορεί να αποτελέσει πηγή ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για την επιχείρηση. Είναι οι πόροι, οι ικανότητες ή άλλα πλεονεκτήματα της επιχείρησης σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.
- Αδυναμία είναι μία κατάσταση που θέτει την επιχείρηση σε ανταγωνιστικό μειονέκτημα. Περιορισμοί ή ελλείψεις σε πόρους, καθώς και σε ικανότητες που σημαντικά παρακωλύουν την επίδοση της επιχείρησης θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν ως αδυναμίες που κάνουν την επιδίωξη βέβαιων στρατηγικών παρακινδυνευμένες.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

- Θα πρέπει να διεξάγεται λεπτομερής ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος, για να καθορισθούν οι δραστηριότητες που μπορούν να εκτελεσθούν καλύτερα (πλεονέκτημα διαφοροποίησης) ή οικονομικότερα (πλεονέκτημα κόστους) από τους ανταγωνιστές.
- Η πεμππουσία της στρατηγικής βρίσκεται στη δημιουργία των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων του αύριο, γρηγορότερα από το ρυθμό που οι ανταγωνιστές μιμούνται τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του σήμερα.

	ΘΕΤΙΚΑ	ΑΡΝΗΤΙΚΑ
Εσωτερικό Περιβάλλον	<p>Δυνατά Σημεία (Strengths)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανταγωνιστικό προϊόν/Υπηρεσία • Brand Name • Υγιής Οικονομική Κατάσταση • Σωστή Οικονομική Διαχείριση • Καλή τοποθεσία επιχείρησης • Εξειδικευμένο προσωπικό • Γνώση και εμπειρία αντικειμένου • Σύγχρονα Συστήματα προηγμένης τεχνολογίας • Μακροχρόνιες πελατειακές Σχέσεις 	<p>Αδύναμα Σημεία (Weaknesses)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προϊόν χαμηλής ζήτησης • Κακή οικονομική διαχείριση • Ανεπαρκές κεφάλαιο ζήτησης • Αδυναμία είσπραξης οφειλών από πελάτες • Κακή τοποθεσία επιχείρησης • Μη υιοθέτηση πρακτικών μάρκετινγκ • Μη εξειδικευμένο προσωπικό • Έλλειψη τεχνογνωσίας • Μειωμένη αγοραστική δύναμη
Εξωτερικό Περιβάλλον	<p>Ευκαιρίες (Opportunities)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Νέες υποδομές • Δυνατότητα άντλησης κεφαλαίων από Ευρωπαϊκά & κρατικά προγράμματα • Ανάγκη για νέα καινοτόμα προϊόντα • Αλλαγές στις συνήθειες/προτιμήσεις καταναλωτών • Ανάπτυξη νέων καναλιών διανομής (π.χ. μέσω διαδικτύου) • Ανάπτυξη διεθνών συνεργασιών • Νέες τραπεζικές υπηρεσίες 	<p>Απειλές (Threatens)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση Ανταγωνισμού • Ασταθές οικονομικό περιβάλλον / οικονομική κρίση • Μείωση αγοραστικής δύναμης των καταναλωτών • Αλλαγές στις συνήθειες/προτιμήσεις των καταναλωτών • Αύξηση πληθωρισμού / επιτοκίων • Αύξηση των τιμών από τους προμηθευτές • Μη κάλυψη οικονομικών υποχρεώσεων από πελάτες

Εικόνα 1 Πηγή: Διαδύκτιο: <https://agrosimvoulos.gr/analisi-swot-i-stratigiki-analisi-tis-epixirisis/>

2.2 Εξωτερικό Περιβάλλον

Από την άλλη πλευρά, το εξωτερικό περιβάλλον διαμορφώνεται από παράγοντες που βρίσκονται εκτός της επιχείρησης, όπως οικονομικοί, πολιτικοί, κοινωνικοί και τεχνολογικοί παράγοντες. Αυτοί οι παράγοντες επηρεάζουν και αλληλοεπιδρούν με την επιχείρηση.

Εικόνα 2 Πηγή: Διαδύκτιο: [2.4 Επιχειρηματικό Σχέδιο \(Ανάλυση SWOT – Ανάλυση PEST\)- Women on line](#)

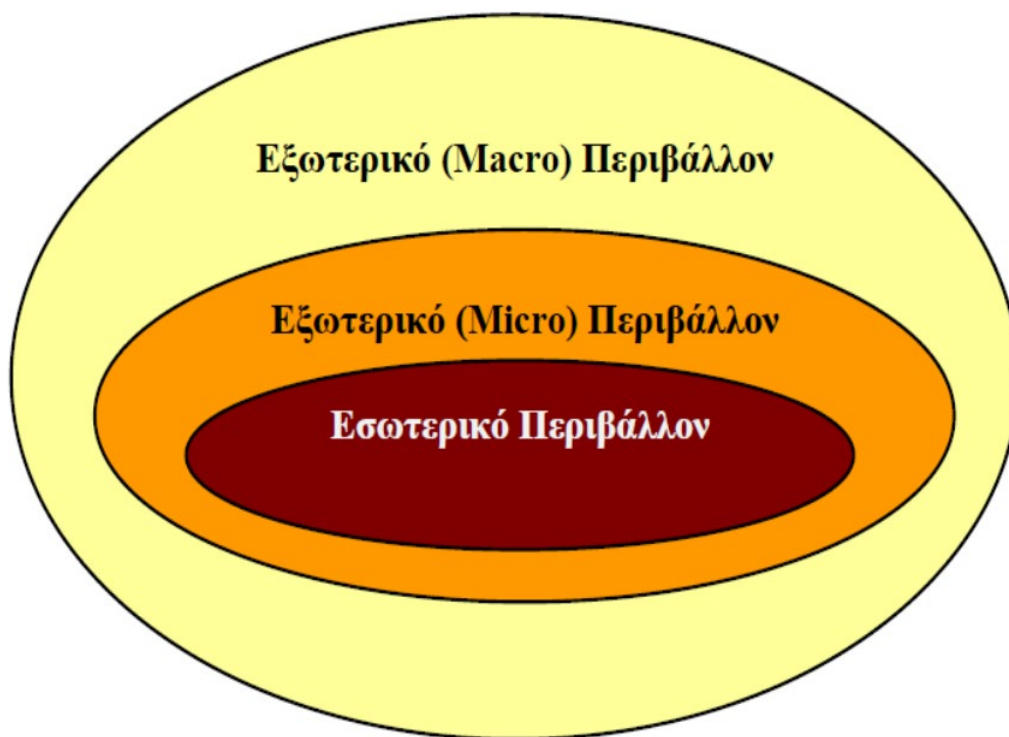
- Οι οικονομικοί παράγοντες αναφέρονται στην κατάσταση της οικονομίας και περιλαμβάνουν παράγοντες όπως ο πληθωρισμός, τα επιτόκια, οι δείκτες ανεργίας, καθώς και οι πελάτες και οι ανταγωνιστές μιας επιχείρησης.

- Οι πολιτικοί παράγοντες αναφέρονται στην επίδραση της νομοθεσίας σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο στη λειτουργία μιας επιχείρησης. Παραδείγματα περιλαμβάνουν την εργατική νομοθεσία, τη φορολογική νομοθεσία, τη νομοθεσία για τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλους νόμους που επηρεάζουν το περιβάλλον της επιχείρησης.
- Οι κοινωνικοί παράγοντες αναφέρονται στις κοινωνικές συνθήκες και δημογραφικά χαρακτηριστικά, όπως οι κοινωνικές και ηλικιακές ομάδες, οι ηθικοί κώδικες και οι προσωπικές αξίες των ανθρώπων που απαρτίζουν μια κοινωνία. Οι κοινωνικοί παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν την αγοραστική δύναμη των καταναλωτών, τις τάσεις κατανάλωσης και τις ανάγκες της κοινωνίας. Επιπλέον, οι ηθικοί κώδικες και οι προσωπικές αξίες μπορούν να επηρεάσουν την εργασιακή ηθική και την επιλογή των καταναλωτών για συγκεκριμένα προϊόντα και υπηρεσίες.
- Τεχνολογικοί παράγοντες αναφέρονται στην επίδραση της τεχνολογικής εξέλιξης στην επιχείρηση. Αυτοί περιλαμβάνουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στη διαδικασία παραγωγής και διανομής, την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και την ανάπτυξη νέων ανταγωνιστικών τεχνολογιών αιχμής.

Η αξιολόγηση του περιβάλλοντος είναι ένα σημαντικό εργαλείο για την αειφορία, την πρόοδο και την ανάπτυξη της επιχείρησης, καθώς η αποτελεσματικότητα και η απόδοση της επιχείρησης επηρεάζονται από τη σωστή ανάλυση και αξιολόγηση του περιβάλλοντος.

Το εσωτερικό περιβάλλον της επιχείρησης αποτελείται από το επιχειρηματικό περιβάλλον, ενώ το εξωτερικό περιβάλλον περιλαμβάνει το περιβάλλον της αγοράς και το μακρο-περιβάλλον, που περιλαμβάνει τις οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές-θεσμικές και τεχνολογικές συνθήκες που επηρεάζουν την επιχείρηση. Η κατάλληλη ανάλυση και αξιολόγηση και των δύο περιβαλλόντων

είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική λειτουργία και ανάπτυξη μιας επιχείρησης.

Εικόνα 3 Πηγή : Διαδύκτιο:

https://mke.aegean.gr/files/2014/09/presentation_enotita3.pdf

2.3 Επιχειρηματικότητα στο Περιβάλλον της Κρίσης: Προκλήσεις και Στρατηγικές Αντιμετώπισης

Κάθε επιχείρηση ιδρύεται, λειτουργεί και αναπτύσσεται μέσα σε ένα σύνθετο εμπορικό, οικονομικό, πολιτικό, τεχνολογικό, ηθικό και κοινωνικό περιβάλλον, το οποίο επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες που επηρεάζουν άμεσα την επιχείρηση. Αυτοί οι παράγοντες περιλαμβάνουν τους διαθέσιμους πόρους και

τους παραγωγικούς συντελεστές της επιχείρησης, καθώς και τους οικονομικούς, τεχνολογικούς, πολιτικούς, θεσμικούς και κοινωνικούς παράγοντες που διαμορφώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι παράγοντες αυτοί πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την ανάπτυξη και λειτουργία μιας επιχείρησης με σκοπό να προσαρμόζουν την ανταγωνιστική της στρατηγική προς τις συνεχόμενες αλλαγές του περιβάλλοντος. Επομένως, οι αλλαγές του περιβάλλοντος μπορούν να οδηγήσουν μια επιχείρηση να εφαρμόσει νέες στρατηγικές και αυτή με τη σειρά της οδηγεί στην ανάγκη διαμόρφωσης νέων οργανωτικών δομών.

(Νικόλαος Β. Γεωργόπουλος, Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα, 2013).

Σε μια χώρα, τα θετικά μακροοικονομικά μεγέθη και η οικονομική σταθερότητα δημιουργούν ένα ευνοϊκό οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον που στηρίζει την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Οι εξειδικευμένες οικονομικές πολιτικές και οι κρατικές παρεμβάσεις, όπως η ενίσχυση των κινήτρων, των επιδοτήσεων και των φορολογικών διευκολύνσεων, στοχεύουν στην υποστήριξη, την ενίσχυση και την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και της επιχειρηματικότητας. Με αυτόν τον τρόπο, προωθούν την αναπτυξιακή διαδικασία και την ανάπτυξη της οικονομίας.

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη μιας χώρας. Συνεπώς, η οικονομική πολιτική και οι κρατικές παρεμβάσεις θα πρέπει να στοχεύουν απευθείας στην προώθηση και ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. (Γ. Κορρές 2015).

Το σημερινό περιβάλλον των επιχειρήσεων έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές σε σχέση με το παρελθόν και αυτές διαφέρουν αισθητά από τις συνθήκες που αντιμετώπιζαν οι επιχειρήσεις πριν από δύο ή τρεις δεκαετίες. Συγκεκριμένα, τα βασικά χαρακτηριστικά του νέου επιχειρηματικού περιβάλλοντος είναι τα εξής:

- Πολλές επιχειρήσεις επενδύουν σημαντικά ποσά στην έρευνα και την τεχνολογία, και η εισαγωγή νέων τεχνολογικών μεθόδων έχει δραματικές επιπτώσεις στον τρόπο λειτουργίας των επιχειρήσεων, καθώς και στην αγορά.
- Παρατηρείται μια σημαντική αλλαγή στο σύγχρονο επιχειρηματικό περιβάλλον, καθώς η παραγωγική δραστηριότητα μετακινείται από τους παραδοσιακούς βιομηχανικούς κλάδους σε τομείς όπως οι υπηρεσίες και οι εξειδικευμένοι τομείς.
- Η διοικητική δομή των επιχειρήσεων αλλάζει ριζικά ως αποτέλεσμα των συγχωνεύσεων και των στρατηγικών συμμαχιών.
- Το νέο σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο επίσης εξελίσσεται, με μεγαλύτερη έμφαση στον καταναλωτικό ρόλο και την ανάγκη για προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Οι νέες συνθήκες που διαμορφώνονται λόγω των προαναφερθέντων χαρακτηριστικών του νέου επιχειρηματικού περιβάλλοντος απαιτούν από τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν μια νέα επιχειρηματική και παραγωγική δραστηριότητα.

2.4 Ο ρόλος της οικονομικής πολιτικής στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας

Η οικονομική πολιτική αποσκοπεί στην προώθηση και την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας καθώς η επιχειρηματικότητα θεωρείται ο σημαντικός κινητήριος μοχλός που καθορίζει την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη. Η βασική αποστολή της οικονομικής πολιτικής είναι να διατηρήσει την οικονομία σταθερή και να την αναπτύξει μέσω της επίτευξης πλήρους απασχόλησης και της προώθησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας, προκειμένου να επιτευχθεί οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική πρόοδος. Ο όρος «οικονομική πολιτική» περιλαμβάνει τις βασικές πολιτικές και εργαλεία που αφορούν τη δημοσιονομική πολιτική και τη νομισματική πολιτική. Η

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

οικονομική πολιτική στοχεύει να αναπτύξει την παραγωγική διαδικασία και να επιτύχει την εξισορρόπηση της συνολικής δαπάνης και της συνολικής παραγωγής και προσφοράς μέσω των βασικών εργαλείων και πολιτικών της δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής. Η σταθεροποίηση της οικονομίας και η ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι βασικοί στόχοι της οικονομικής πολιτικής, με σκοπό την προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και της οικονομικής μεγέθυνσης. Έτσι, η οικονομική πολιτική θεωρείται ως το σύνολο των βασικών πολιτικών και εργαλείων που σχετίζονται με τη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική, και στοχεύει στην επίτευξη των ανωτέρω στόχων.

Πολυχρονόπουλος, Γ., & Κορρές Γ. (2005). Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης. Αθήνα: εκδόσεις Σταμούλης.

3. Θεσμικό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων που δίνονται σε επιχειρήσεις

3.1 Εισαγωγή

Η εσωτερική αγορά της ΕΕ συμμορφώνεται με τους κανόνες των σχετικών άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΚ). Αυτοί οι κανόνες επιτρέπουν στις κυβερνήσεις να παρέχουν ενισχύσεις, αλλά μόνο αν δεν επηρεάζουν αρνητικά τον ανταγωνισμό σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Ανεξάρτητα από την προέλευσή τους (δημόσιες ή ιδιωτικές), αυτές οι ενισχύσεις μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντικά οφέλη. Είναι σημαντικό όμως να μην παραβιάζονται οι κανόνες του ανταγωνισμού και να μην προκαλούνται διαταραχές στην αγορά.

Η θέσπιση πολιτικών ελέγχου για τις κρατικές ενισχύσεις που δίνονται σε επιχειρήσεις έχει στόχο να διασφαλιστεί ο ανταγωνισμός στην αγορά. Μέσω αυτών των ελέγχων αποτρέπεται η δημιουργία μίας πλεονεκτικής θέσης για μία επιχείρηση εις βάρος των ανταγωνιστών της, λαμβάνοντας μια επιπλέον κρατική ενίσχυση που θα δυσχέραινε τη θέση των ανταγωνιστών της στην αγορά και θα βελτίωνε τη δική της θέση. Ο κανόνας De Minimis έχει δημιουργηθεί για να υπάρξει ένα ενιαίο πλαίσιο για την πολιτική αυτή σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτός ο κανόνας καθορίζει τις ελάχιστες ενισχύσεις που είναι αποδεκτές και συμβατές με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη

Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 115 της 09/05/2008 σ. 0091 – 0092 / Άρθρο 107 (πρώην άρθρο 87 της ΣΕΚ)

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 69/2001 , Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της 15ης Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ελάχιστης σημασίας.

3.2 Συμβατότητα Κρατικών Ενισχύσεων με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι ενισχύσεις που παρέχονται από διάφορες χώρες και προέρχονται από κοινοτικούς ή δημόσιους πόρους, υπόκεινται σε έλεγχο κάθε φορά, για τυχόν παραβάσεις των κανόνων του ανταγωνισμού ή για πιθανό κίνδυνο παραβίασης αυτών των κανόνων μέσω της προώθησης ορισμένων επιχειρήσεων ή επιχειρηματικών κλάδων, παραβιάζοντας έτσι τους κανόνες της κοινής αγοράς.

Μπορεί επίσης να συμφωνηθεί ότι υπάρχουν ενισχύσεις που συμβιβάζονται με το πλαίσιο της κοινής αγοράς. Παραδείγματα τέτοιων ενισχύσεων είναι:

- οι ενισχύσεις που προάγουν την οικονομική βελτίωση περιοχών με χαμηλό βιοτικό επίπεδο και υψηλό ποσοστό υποαπασχόλησης,
- σημαντικά σχέδια που συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον της ΕΕ και υποβοηθούν την εξομάλυνση μιας δύσκολης κατάστασης στην οικονομία μιας χώρας της ΕΕ,
- ενισχύσεις ενθαρρύνουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων εμπορικών ή παραγωγικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, χωρίς να παρεμβαίνουν στους όρους των συναλλαγών και προκαλούν βλάβη στην τοπική κοινωνία,
- οι ενισχύσεις που προωθούν την κουλτούρα, τον πολιτισμό και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- ειδικές κατηγορίες ενισχύσεων που προσδιορίζονται από το Συμβούλιο με συγκεκριμένη πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, που μπορούν να λαμβάνουν αποφάσεις.

Ωστόσο, αυτές οι ενισχύσεις πρέπει να εξυπηρετούν συγκεκριμένους στόχους, όπως η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και η προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας, και να μην επηρεάζουν αρνητικά τον ανταγωνισμό στην ευρωπαϊκή αγορά.

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/overview/studies.html

Η Επιτροπή είναι αρμόδια για τον έλεγχο των ενισχύσεων που πιθανώς μπορεί να χορηγήσει ένα κράτος μέλος και δεν συμμορφώνονται με το πλαίσιο της κοινής αγοράς, όπως ορίζεται στο άρθρο 87. Σε αυτή την περίπτωση, η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση που περιλαμβάνει την κατάργηση ή την επαναδιαμόρφωση από το αντίστοιχο κράτος μέλος. Η απόφαση αυτή πρέπει να εφαρμοστεί από το κράτος μέλος μέσα σε συγκεκριμένη χρονική προθεσμία, διαφορετικά η Επιτροπή ή άλλο κράτος μέλος που έχει συμφέρον, μπορεί να καταφύγει στο Δικαστήριο για παράβαση των άρθρων 226 και 22. Η πιο σημαντική αρχή των κρατικών ενισχύσεων είναι αυτή της "λιγότερων και καλύτερα εύστοχων κρατικών ενισχύσεων". Ο πρώτος στόχος είναι να διευκολυνθούν τα κράτη μέλη να μειώσουν το συνολικό ποσό των ενισχύσεων, προωθώντας παράλληλα τους πόρους που προορίζονται για κρατικές ενισχύσεις σε στόχους που είναι εναρμονισμένοι με καθαρά κοινοτικά συμφέροντα.

Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να αποφεύγεται η άσκοπη στη δαπάνη των δημόσιων πόρων, αλλά παράλληλα να προωθούνται οι αρχές και οι αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω ενισχύσεων που χορηγούνται από το κράτος και βασίζονται πάντα σε σωστή δημοσιονομική διαχείριση.

3.3 Ανώτατο επιτρεπόμενο όριο κρατικής ενίσχυσης

Ο έλεγχος σώρευσης είναι επιχειρησιακός έλεγχος, σύμφωνα με τον οικείο κανονισμό Έσσοнос Σημασίας για την αποφυγή υπέρβασης του ορίου χρηματοδότησης, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις ενισχύσεις Έσσοнос Σημασίας που έχει λάβει μια επιχείρηση.

Αν η συγκεκριμένη επιχείρηση συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις υποβάλλει σχετικό πίνακα επιχορηγήσεων με στοιχεία όλων των επιχειρήσεων (συνδεδεμένων / συνεργαζόμενων) και τελικά για τον έλεγχο του de minimis αθροίζονται τα ποσά επιχορήγησης της κάθε επιχείρησης ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής / σύνδεσης με την εξεταζόμενη επιχείρηση.

Επίσης, ελέγχεται η σώρευση ενισχύσεων ήσσονος σημασίας με άλλες κρατικές ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες καθώς απαγορεύεται από τη σώρευση να προκύψει ένταση ενίσχυσης μεγαλύτερη από αυτήν που καθορίζεται με βάση τα συγκεκριμένα δεδομένα κάθε περίπτωσης σε κανονισμό περί απαλλαγής κατά κατηγορία ή απόφαση που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

Στο Πληροφοριακό Σύστημα Σώρευσης Κρατικών Ενισχύσεων Ήσσονος Σημασίας (Sorefsis.gr) καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν τον έλεγχο σώρευσης για την παρακολούθηση της τήρησης των Κανονισμών κρατικών ενισχύσεων ήσσονος σημασίας (de minimis).

Σκοπός της λειτουργίας του ΠΣ είναι ο έλεγχος των ορίων σώρευσης, όπως αυτά προσδιορίζονται στους κανονισμούς σχετικά με τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (κανονισμοί de minimis), προκειμένου να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει υπέρβαση των τιθέμενων ορίων. Στο σύστημα καταχωρίζονται τα απαιτούμενα για τον υπολογισμό του συνολικού ποσού των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας δεδομένα τα οποία χορηγούνται σε μία ενιαία επιχείρηση. Κάθε απλός χρήστης του συστήματος μπορεί εισάγοντας το Α.Φ.Μ. του να δει συγκεντρωμένα όλα τα επιχειρηματικά σχέδια που αφορούν την επιχείρηση του και ενισχύονται από εθνικές και ευρωπαϊκές πηγές χρηματοδότησης, τη δράση στα πλαίσια της οποίας υλοποιούνται, το συνολικό ποσό ενίσχυσης καθώς και σε ποιο νομικό πλαίσιο εντάσσονται (πχ. κανονισμός De Minimis, προσωρινό πλαίσιο κτλ.).

<https://www.enateam.gr/swreusi-enisxysewn-kanonas-de-minimis>

4. Οι αναπτυξιακοί νόμοι στην Ελληνική Επικράτεια

Στην Ελληνική επικράτεια, υπάρχουν περίπου 140 αναπτυξιακοί νόμοι που έχουν εκδοθεί από το 1953 μέχρι σήμερα, με τον τελευταίο να είναι ο Ν.4887/2022. Οι αναπτυξιακοί νόμοι αποτελούν ένα από τα παλαιότερα νομικά πλαίσια του ελληνικού κράτους και στοχεύουν στην ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων που υλοποιούνται από τις επιχειρήσεις. Συγκεκριμένα, αποτελούν ένα βασικό μέσο άσκησης οικονομικής και περιφερειακής πολιτικής, μέσω της στήριξης των ιδιωτικών επενδύσεων και της παροχής κινήτρων στους επενδυτές για την άντληση κεφαλαίων επενδύσεων και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους. Με την πάροδο του χρόνου, η βασική φιλοσοφία και ο σκοπός των αναπτυξιακών νόμων παραμένουν ουσιαστικά ίδιοι, με τη συνεχή βελτίωση και προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες και ανάγκες της εποχής. Συγκεκριμένα, έχει παρατηρηθεί ότι τα τελευταία 40 χρόνια το κράτος εκδίδει νέους αναπτυξιακούς νόμους κάθε 5 έως 8 έτη έτσι ώστε αυτός να ανταποκρίνεται και να προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες της εποχής. (Κωνσταντίνος Χ. Οικονόμου, Αθήνα, 2022).

Οι αναπτυξιακοί νόμοι αποτελούν ένα σημαντικό εργαλείο στην αναπτυξιακή πολιτική και οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, όπως η Ελλάδα ή οποιαδήποτε άλλη. Αυτοί οι νόμοι αφορούν στην επένδυση των επιχειρήσεων σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, όπως μηχανήματα και κτίρια, με στόχο την αύξηση της παραγωγής προϊόντων στη χώρα και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών. Ο τελικός σκοπός της κάθε κυβέρνησης είναι η προώθηση της ανάπτυξης και της ευημερίας της χώρας της, και οι αναπτυξιακοί νόμοι αποτελούν ένα από τα μέσα για την επίτευξη αυτού του στόχου. (Οικονόμου, 2022).

Η αναγνώριση του καθοριστικού ρόλου των επενδύσεων για την ευημερία του λαού δημιουργεί την ανάγκη για τη δημιουργία συνθηκών που θα ενθαρρύνουν τις επιχειρήσεις να κάνουν επενδύσεις. Οι κύριες μέθοδοι ενθάρρυνσης των επιχειρηματιών να επενδύσουν είναι οι αναπτυξιακοί νόμοι που ψηφίστηκαν για αυτόν τον σκοπό και είναι γνωστοί ως κίνητρα και συνθήκες επενδύσεων. Αυτές οι πολιτικές ισχύουν σε πολλές χώρες και έχουν ως στόχο να αυξήσουν τον αριθμό των επιχειρηματιών που επενδύουν σε μηχανήματα, κτίρια και άλλα παγία περιουσιακά στοιχεία, με στόχο την αύξηση της παραγωγής και τη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου της χώρας, το οποίο θα οδηγήσει στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας .

4.1 Στόχοι Αναπτυξιακών Νόμων

Γενικότερα, κάθε αναπτυξιακός νόμος στοχεύει :

- i) Στην προώθηση της ισόρροπης και υγιούς ανάπτυξης με σεβασμό στους περιβαλλοντικούς πόρους και την υποστήριξη λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας.
- ii) Στην αύξηση της απασχόλησης.
- iii) Στην βελτίωση της συνεργασίας και η αύξηση του μέσου μεγέθους των επιχειρήσεων.
- iv) Στην τεχνολογική αναβάθμιση.
- v) Στην διαμόρφωση μιας νέας εξωστρεφούς εθνικής ταυτότητας (branding).
- vi) Στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας και έντασης γνώσης.
- vii) Στην μετακίνηση στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας για την παραγωγή πιο σύνθετων προϊόντων.
- viii) Στην εξοικονόμηση των φυσικών πόρων στην προοπτική μιας κυκλικής οικονομίας.

- ix) Στην προσφορά καλύτερων υπηρεσιών και εν τέλει η εξασφάλιση καλύτερης θέσης της χώρας στο Διεθνή Καταμερισμό Εργασίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, η έκταση, τα κριτήρια, τα κίνητρα, οι πιστώσεις, η διάρκεια και η αποτελεσματικότητα του αναπτυξιακού νόμου μεταβάλλονται διαχρονικά με κυριότερη αλλαγή αυτήν των κινήτρων που δίνονται στους επενδυτές.

4.2 Το χρονικό των αναπτυξιακών – επενδυτικών νόμων

1. Νομοθετικό Διάταγμα 2687/1953,
2. Νομοθετικό διάταγμα 2928/1954,
3. Νομοθετικό Διάταγμα 4556/1962,
4. Νόμος 89/1967,
5. Νόμος 147/1967,
6. Νόμος 148/1967,
7. Νόμος 1078/1971,
8. Νόμος 1313/1972,
9. Νόμος 1297/1972,
10. Ν.Δ 1372/1972,
11. Νόμος 289/1976,
12. Νόμος 742/1977,
13. Νόμος 1116/1981,
14. Νόμος 1262/1981,

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

15. Νόμος 1892/1990,
16. Νόμος 2000/1991,
17. Νόμος 2166/1993,
18. Νόμος 2234/1994,
19. Νόμος 2601/ 1998,
20. Νόμος 2578/1998,
21. Νόμος 3049.2002,
22. Νόμος 3299/2004,
23. Νόμος 3389/2005,
24. Νόμος 3522/2006,
25. Νόμος 3894.2010,
26. Νόμος 3908/2011,
27. Νόμος 3986/ 2011 (ΤΑΙΠΕΔ),
28. Νόμος 4072/2012,
29. Νόμος 4092/2012,
30. Άλλοι 65 διάφοροι νόμοι το 2012,
31. Πρόσθετες 28 Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου το 2012,
32. Νόμος 4141/2013,
33. Νόμος 4146/2013,
34. Νόμος 4242/2014,
35. Νόμος 4314/2014,
36. Νόμος 4399/2016,
37. Νόμος 4608/2019,

38. Νόμος 4887/2022.

Η δημιουργία και η ανάπτυξη των αναπτυξιακών νόμων είναι άμεσα συνυφασμένες με τις ανάγκες της εκάστοτε εποχής. Από το 1953 έως το 1998, έχουν θεσπιστεί διάφοροι αναπτυξιακοί νόμοι. Στα πρώτα βήματα, δύο διατάγματα (2786/1953 και 2928/1954) έθεσαν τις βάσεις. Από το 1954 και μετά, η ανάπτυξη επιταχύνθηκε καθώς το πλεόνασμα του κρατικού προϋπολογισμού υποστήριξε δημόσιες επενδύσεις και προώθηση ιδιωτικών πρωτογενών επενδύσεων. Αυτό οδήγησε σε υπερδιπλασιασμό των δημόσιων επενδύσεων μέχρι το 1960, με τον ρυθμό ανάπτυξης να φτάνει το 9% το 1956.

Βάσει των ανωτέρω, παρατηρείται ότι μετά το 1960, υπήρξαν άλλες 8 νομοθετικές πράξεις για την ανάπτυξη (4556/1962, 89/1967, 147/1967, 148/1967, 1078/1971, 1313/1972, 1297/1972/1977 έως 1297/1921, 1977). Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου (1961-1972), δεν υπήρξε ύφεση, αντίθετα, η χώρα είχε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που κυμαινόταν από 6,5% έως 13,2%, εκτός από το 1962.

Οι επόμενοι 2 νόμοι οι οποίοι θεσπίστηκαν τα έτη 1967 και 1977 (ν.89/1967 και ν. 147/1967), δεν επέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα σε ό,τι αφορά την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη. Στην πραγματικότητα, οι νόμοι της δικτατορίας επιδείνωσαν τις περιφερειακές ανισότητες εξαιτίας της υπερβολικής συγκέντρωσης της βιομηχανίας στις δύο μεγάλες αστικές περιοχές (Αθήνα και Θεσσαλονίκη).

Στη δεκαετία του 1980, η κεντρική κυβέρνηση επικεντρώθηκε στην προώθηση της τοπικής ανάπτυξης μέσω του Αναπτυξιακού Νόμου 1116/1981. Ωστόσο,

αυτός αντικαταστάθηκε γρήγορα από τον Ν.1262/1982 και αργότερα από τον Ν.1892/1990. Ο τελευταίος τροποποιήθηκε με τον Ν.2234/1994 και το 1998 ψηφίστηκε ο Ν.2601. Οι αλλαγές στη νομοθεσία αυτή στόχευαν στην ενίσχυση της τοπικής ανάπτυξης και προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις σε αυτόν τον τομέα.

4.3 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 2601/1998

Ο νόμος 2601/1998 περιλαμβάνει σαφή διάκριση των επενδυτικών φορέων σε δύο κατηγορίες, τους νέους και τους παλαιούς φορείς, και προβλέπει διαφορετικούς τρόπους επιχορήγησης για κάθε κατηγορία. Η διάκριση ανάμεσα στις δύο κατηγορίες βασίζεται στη διάρκεια ζωής της επιχείρησης και στο αν έχει υποστεί μετατροπή, συγχώνευση ή απορρόφηση από άλλη επιχείρηση. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο συγκεκριμένος νόμος, αντίθετα με τον προηγούμενο, έχει σκοπό να μειώσει τις επιδοτήσεις και να μετακυλήσει το βάρος της ανάπτυξης στις εταιρείες. Ουσιαστικά, ανοίγει ευκαιρίες για τη δημιουργία δικτύων μεταξύ τους και προωθεί την ευελιξία στην παραγωγική διαδικασία με ελκυστικό τρόπο. Επιπλέον, θεσπίζει διαδικασίες αξιολόγησης και παρακολούθησης της υλοποίησης επενδυτικών σχεδίων, καθώς και θέτει ελάχιστες τιμές συμμετοχής για τους επενδυτές (40% ποσοστό συμμετοχής στο συνολικό κεφάλαιο της επένδυσης) . Με αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζει τις δημόσιες δαπάνες και ενθαρρύνει την έγκαιρη υλοποίηση και οικειοποίηση των σχεδίων. Τέλος, παρέχει σαφείς υποχρεώσεις και δικαιώματα σε κάθε επενδυτή.

4.4 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3299/2004

Ο Νόμος 3299/2004 αποτελεί τον τέταρτο αναπτυξιακό νόμο που επικυρώθηκε από την Ελλάδα από την είσοδό της στην τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα. Αυτός ο νόμος ακολουθεί τους τρεις προηγούμενους νόμους (2601/1998, 1892/1990, 1262/1982), με μία περίοδο περίπου ενός ανά οκταετία. Δεν τροποποιεί τους προηγούμενους νόμους, αλλά περιλαμβάνει σημαντικές αλλαγές σε σχέση με αυτούς. Πιο συγκεκριμένα, οι αλλαγές αυτές περιλαμβάνουν τη μείωση του κατώτατου ορίου επένδυσης για υπαγωγή στα κίνητρα από επιχειρήσεις στα 100.000 ΕΥΡΩ, την απλούστευση των διαδικασιών υπαγωγής στα κίνητρα ειδικά για τις εμπορικές επιχειρήσεις, τη μείωση της συμμετοχής στο 25%, την αύξηση των επιχορηγήσεων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις κατά έως και 15% και την παροχή ορισμένων ειδικών απαλλαγών για επενδύσεις εκτεταμένου κεφαλαιακού ύψους (άνω των 100.000.000 ΕΥΡΩ).

Στον αναφερόμενο νόμο περιγράφονται και ορίζονται οι δαπάνες για δραστηριότητες ανά τομέα (πρωτογενή, δευτερογενή, τριτογενή) και ορίζεται ο τρόπος καθορισμού των ενισχύσεων ανάλογα με την περιοχή της επιχείρησης, το ποσό της επένδυσης, τον αριθμό των υπαλλήλων και άλλα κριτήρια. Η τροποποίηση του, επιτεύχθηκε με τον νόμο 3522/2006, βάσει του οποίου, οι περιοχές χωρίζονται σε τρεις ομάδες (Α,Β,Γ) αντί για τέσσερις όπως ήταν προηγουμένως, προκειμένου να επιτευχθεί ακόμη πιο λεπτομερής διάκριση μεταξύ αυτών και να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι επιχειρήσεις που εδρεύουν σε αυτές, βάσει των αναγκών τους. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της εξέτασης διαφόρων παραγόντων όπως η περιοχή της επιχείρησης, οι επενδυτικές ανάγκες, ο αριθμός των υπαλλήλων και άλλα κριτήρια.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Εικόνα 4 : Χάρτης του Ν.3299/2004 όπως τροποποιήθηκε με τον Ν.3522/2006, Πηγή : Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων (ΕΛΚΕ).

Στον νόμο 3299/2004 παρατηρούνται σημαντικά χαρακτηριστικά και προτάσεις που διαμορφώνουν ένα νέο επιχειρηματικό, επενδυτικό και οικονομικό όραμα για τη χώρα. Πρώτον, ο νόμος κατήργησε τη διάκριση μεταξύ παλαιών και νέων επιχειρήσεων, επιτρέποντας σε όλες τις επιχειρήσεις να απολαύσουν τα προσφερόμενα κίνητρα. Στον παλιό νόμο 2601/98 υπήρχε άδικη διάκριση

μεταξύ νέων και παλαιών επιχειρήσεων, η οποία περιόριζε τις νεότερες επιχειρήσεις σε πενταετή χρονική διάρκεια και απέσυρε κεφαλαιακά κίνητρα, παρέχοντας φορολογικά οφέλη μόνο στους παλαιούς φορείς. Αυτός ο περιορισμός αγνοεί τη δικαιοσύνη και τη συνέπεια της υποστηρικτικής πολιτικής προς τις επιχειρήσεις και προσφέρει μόνο διακρίσεις. Ο νέος νόμος καταργεί αυτές τις διακρίσεις και προάγει ένα δίκαιο και διαχρονικό πλαίσιο υποστήριξης των επιχειρήσεων.

Έχει οριστεί ότι η μέγιστη δυνατή ενίσχυση για την πλήρη αξιοποίηση των κερδών και της δυνατότητας πρόσθετης ενίσχυσης για μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι 55%, ανεξάρτητα από το μέγεθος της επιχείρησης. Με βάση τον κανονισμό, η βασική ενίσχυση είναι αυτή που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, αλλά υπάρχει επιπλέον 5% ενίσχυση για νεοσύστατες επιχειρήσεις, επενδύσεις ΒΕΠΕ ή επενδύσεις στον τουριστικό τομέα. Με αυτό τον τρόπο, η συνολική επιδότηση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορεί να αυξηθεί έως και 15%, φτάνοντας στο ανώτατο όριο του 55%. Επιπλέον, η ύπαρξη υποχρέωσης δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας δεν συνδέεται πλέον με το ύψος των επιδοτήσεων για επενδυτικά σχέδια.

Όσον αφορά την περιφερειακή ανάπτυξη, υπάρχει δυνατότητα επιπλέον χρηματοδότησης 15 ποσοστιαίων μονάδων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική επικράτεια. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του 2001, παρέχεται ενίσχυση 15% για όλα τα έργα που υλοποιούνται σε περιοχές στην περιφέρεια ή περιοχές με ΑΕΠ κατά κεφαλήν κάτω ή ίσο με το 65% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις υπόλοιπες περιοχές της χώρας, η πρόσθετη ενίσχυση για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι 5%. Επομένως, οι επιχειρήσεις που βρίσκονται στη μισή χώρα έχουν κίνητρα έως 50%-55%.

Αναγνωρίζοντας τα βασικά χαρακτηριστικά του Ν.3299/2004, φαίνεται ότι αυτός προσέφερε στις ελληνικές επιχειρήσεις πολλαπλές ευκαιρίες για την

υλοποίηση στρατηγικών επενδυτικών και αναπτυξιακών σχεδίων στους μαζικούς παραγωγικούς και εμπορικούς τομείς της οικονομίας. Δεδομένων των οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν στη διάρκεια της δεκαετίας του 2000, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο, αυτές οι ευκαιρίες για την υλοποίηση προγραμματισμένων ιδιωτικών επενδύσεων ήταν η καλύτερη, αν όχι η μόνη, επιλογή για τις δυναμικά αναπτυσσόμενες ελληνικές εταιρίες.

4.5 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 3908/2011

Ο Ν.3908/2011 είχε ως στόχο να παρέχει κίνητρα για επιχορηγήσεις, επιδοτήσεις ενοικίων και φορολογικές ελαφρύνσεις, συμπεριλαμβανομένων απαλλαγών από τον φόρο εισοδήματος για τα προ φορολογηθέντα κέρδη. Η ένταση της ενίσχυσης κυμαίνεται από 15% έως 50%, ανάλογα με το μέγεθος της αιτούσας εταιρείας, το είδος και την τοποθεσία της επένδυσης. Η Ελλάδα διαιρείται σε τρεις γεωγραφικές περιοχές, κυρίως για τον σκοπό της διάκρισης του ύψους της ενίσχυσης, και τα επενδυτικά σχέδια σε όλους τους οικονομικούς τομείς, με ειδικές εξαιρέσεις, εμπίπτουν στο σύστημα νομικής υποστήριξης. Τα επενδυτικά σχέδια χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, τα Γενικά και τα Ειδικά Επιχειρηματικά Σχέδια.

Τα Γενικά Επενδυτικά Σχέδια περιλαμβάνουν όλα τα επενδυτικά σχέδια που ενδέχεται να υπόκεινται σε διατάξεις του Ν.3908/2011 και δεν ανήκουν σε άλλες κατηγορίες. Αυτά τα είδη επενδύσεων παρέχουν φορολογικές απαλλαγές. Επιπλέον, περιλαμβάνουν επενδυτικά έργα για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων μέσω της χρήσης τεχνολογικών και οργανωτικών καινοτομιών, και στην κατηγορία αυτή παρέχονται επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τέλος, υπάρχουν σχέδια που σχετίζονται με την περιφερειακή συνοχή, περιλαμβανομένης της επένδυσης σε παραγωγικές δραστηριότητες που εκμεταλλεύονται τα τοπικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, την αντιμετώπιση των τοπικών αναγκών και των

περιφερειακών ζητημάτων μέσω της εφαρμογής περιβαλλοντικά βιώσιμων τεχνολογιών, της εισαγωγής τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας και χρήσης νερού για την ανάπτυξη της ευρύτερης οικονομικής δραστηριότητας με σεβασμό στο περιβάλλον.

Από την άλλη πλευρά, τα Ειδικά Επενδυτικά Σχέδια περιλαμβάνουν επενδυτικά σχέδια για τη νεανική επιχειρηματικότητα, με σκοπό την ίδρυση και λειτουργία μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων από νέους επιχειρηματίες. Επιπλέον, περιλαμβάνει μεγάλα επενδυτικά σχέδια με ύψος τουλάχιστον 50 εκατομμυρίων ευρώ, υπολογιζόμενα με την ισοτιμία της στιγμής της χορήγησης της ενίσχυσης. Επίσης, περιλαμβάνει επενδυτικά σχέδια για την υλοποίηση ολοκληρωμένων πολυετών επενδυτικών σχεδίων, με στόχους όπως ο εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη τεχνικών, διοικητικών, οργανωτικών και επιχειρησιακών δράσεων εκπαίδευσης των εργαζομένων. Τέλος, περιλαμβάνει επενδυτικά σχέδια για προγράμματα συνέργειας και δικτύωσης, τα οποία υποβάλλονται από τουλάχιστον δέκα εταιρείες σε κοινοπραξία, με στόχο την υλοποίηση προγραμμάτων που αξιοποιούν το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της εταιρείας ή κάνουν χρήση σε υποδομές που δημιουργούνται σε άμεση συνεργασία με το κράτος και την κοινότητα. Συμβάλλουν επίσης στην προσαρμογή των επιχειρήσεων σε συγκεκριμένα γεωγραφικά καθορισμένα περιβάλλοντα και σε συγκεκριμένες παραγωγικές δραστηριότητες και υπηρεσίες, λαμβάνοντας υπόψη τα σύγχρονα οικονομικά και τεχνολογικά πλαίσια.

4.5 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 4399/2016

Οι προηγούμενοι αναπτυξιακοί νόμοι αντιμετώπιζαν ορισμένες σημαντικές αδυναμίες. Ένα παράδειγμα αυτών ήταν το χαμηλό ποσοστό απορρόφησης ενισχύσεων για επενδύσεις υψηλής τεχνολογίας, καθώς το μεγαλύτερο μέρος

των επενδυτικών σχεδίων ήταν χαμηλής ή σχετικά χαμηλής τεχνολογικής ποιότητας. Το φωτοβολταϊκό ενέργειας και ο τουρισμός ήταν οι κύριοι τομείς που καλύπτονταν από τα επενδυτικά σχέδια, με αυτά να απορροφούν το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού προϋπολογισμού. Επιπλέον, όλα τα επενδυτικά σχέδια χρηματοδοτούνταν με επιχορηγήσεις αντί για φορολογικές απαλλαγές, οι οποίες είναι πιο βιώσιμες και προσφέρουν κέρδη για μεγαλύτερη χρονική περίοδο. Όλα αυτά έθεταν σοβαρά ερωτήματα σχετικά με την επιτυχία και τη βιωσιμότητα των επενδυτικών σχεδίων.

Στους προηγούμενους αναπτυξιακούς νόμους, μερικές μεγάλες επιχειρηματικές οντότητες ήταν οι μεγάλοι νικητές σε ό,τι αφορά την ενίσχυση. Συγκεκριμένα, μόνο το 4,2% των υποστηριζόμενων επιχειρήσεων έλαβε το 43,6% των συνολικών επιχορηγήσεων, με μόνο έξι επιχειρήσεις να λαμβάνουν επιχορηγήσεις ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ, αντιπροσωπεύοντας το 8,1% των συνολικών επιχορηγήσεων. Επιπλέον, οι ρυθμίσεις χρηματοδότησης που προέβλεπαν προκαταβολές έως και 100% της επιχορήγησης ήταν επωφελείς μόνο για πολύ μεγάλες επιχειρήσεις με ισχυρή πρόσβαση στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και σε εγγυητικές επιστολές.

Η εικόνα που παρουσιάζεται είναι ότι η χρηματοδότηση των αναπτυξιακών νόμων δεν οδηγεί στα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα για την ελληνική οικονομία. Συγκεκριμένα, υπάρχει μια σχετικά πλασματική εικόνα ότι η χρηματοδότηση αυτή "απορροφάται" σε μεγάλο βαθμό, και σε ορισμένες περιπτώσεις αυτό αφορά κυρίως προκαταβολές σε μεγάλες επιχειρήσεις. Επομένως, μπορεί να συμπεραθεί ότι το αναπτυξιακό δίκαιο διέπεται από μηχανισμούς που δεν οδηγούν στο καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για τη δομή της ελληνικής οικονομίας. Ο ρόλος τους περιορίζεται σε έναν μηχανισμό που παρέχει επιλεκτικά ρευστότητα στην οικονομία και συχνά υποστηρίζει συγκεκριμένους επιχειρηματικούς κλάδους/δραστηριότητες, αγνοώντας τη μικρομεσαία επιχειρηματικότητα και χωρίς να θέτει σαφείς τομειακούς ή οριζόντιους στόχους.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Ο νόμος του έτους 2016, εισάγει μια πληθώρα καινοτομιών που στοχεύουν αποκλειστικά στην ανάπτυξη. Αυτές συνοψίζονται παρακάτω:

- 1) Επιβολή του μέγιστου ποσού ενίσχυσης που διατίθεται σε κάθε συνδεδεμένο ΕΣ για να επεκταθεί η ομάδα των δικαιούχων,
- 2) Προτεραιοποίηση στην ενίσχυση βιομηχανιών και επιχειρηματικών σχεδίων που προσθέτουν υψηλή αξία και γνώση,
- 3) Υποστήριξη των λιγότερο αναπτυγμένων χωρών με μείωση πληθυσμού όπως παραμεθόριες, ορεινές και νησιωτικές,
- 4) Έμφαση στην αφορολόγητη βοήθεια για βελτίωση αποτελεσμάτων και επιστροφή επένδυσης,
- 5) Απλοποίηση και ψηφιοποίηση όλων των διαδικασιών αξιολόγησης και ελέγχου επενδυτικών σχεδίων για τη μείωση της γραφειοκρατίας και τη διαφάνεια καθώς και
- 6) Εκμετάλλευση νέων επιστρεπτέων χρηματοδοτικών μέσων, όπως συμμετοχικά ταμεία, για την μεγιστοποίηση της δημόσιας έναντι ιδιωτικής χρηματοδότησης.

Ο νόμος 4399/2016 υιοθετήθηκε πλήρως από την επιχειρηματική κοινότητα. Σε βάθος δύο ετών από την εφαρμογή του, υποβλήθηκαν 1.820 επενδυτικά σχέδια συνολικού προϋπολογισμού 5,2 δισεκατομμυρίων ευρώ με στόχο τη δημιουργία 12.730 θέσεων εργασίας. Το 50% αυτών των επενδυτικών σχεδίων θα λάβει ενίσχυση με τη μορφή απαλλαγής φορολογίας, με έντονη παρουσία στα αγροδιατροφικά (31,4%) και τη βιομηχανία (27,5%). Επιπλέον, υπάρχουν πολλά επενδυτικά σχέδια από πολύ μικρές επιχειρήσεις (35,2%), μικρές επιχειρήσεις (29,3%) και μεσαίες επιχειρήσεις (22,2%).

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Νομός/Περιφερειακή Ενότητα (NUTS 3) του Τόπου Εγκατάστασης	Μέγιστη ένταση περιφερειακών επενδυτικών ενισχύσεων			Περιφέρειες του άρθρου 107 της Συνθήκης ΕΚ	Περιφέρειες (NUTS 2)	
	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μεσαίες Επιχειρήσεις	Μικρές Επιχειρήσεις			
ΡΟΔΟΠΗ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ	
ΔΡΑΜΑ	35%	45%	55%	α		
ΕΒΡΟΣ	35%	45%	55%	α		
ΘΑΣΟΣ, ΚΑΒΑΛΑ	35%	45%	55%	α		
ΞΑΝΘΗ	35%	45%	55%	α		
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
ΗΜΑΘΙΑ	35%	45%	55%	α		
ΚΙΛΙΚΙΑ	35%	45%	55%	α		
ΠΕΛΛΑ	35%	45%	55%	α		
ΠΙΕΡΙΑ	35%	45%	55%	α		
ΣΕΡΡΕΣ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ	35%	45%	55%	α		
ΓΡΕΒΕΝΑ, ΚΟΖΑΝΗ	25%	35%	45%	α		
ΚΑΣΤΟΡΙΑ	25%	35%	45%	α		
ΦΛΩΡΙΝΑ	25%	35%	45%	α		
ΙΩΑΝΝΙΝΑ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ	
ΑΡΤΑ, ΠΡΕΒΕΖΑ	35%	45%	55%	α		
ΘΕΣΠΡΟΤΙΑ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	
ΛΑΡΙΣΑ	35%	45%	55%	α		
ΚΑΡΔΙΤΣΑ, ΤΡΙΚΑΛΑ	35%	45%	55%	α		
ΜΑΓΝΗΣΙΑ, ΣΠΟΡΔΕΣ	35%	45%	55%	α		
ΦΘΙΩΤΙΔΑ	25%	35%	45%	α		
ΒΟΙΩΤΙΑ	25%	35%	45%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	
ΕΥΒΟΙΑ	25%	35%	45%	α		
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ	25%	35%	45%	α		
ΦΩΚΙΑ	25%	35%	45%	α		
ΚΕΡΚΥΡΑ	25%	35%	45%	α		
ΖΑΚΥΝΘΟΣ	25%	35%	45%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	
ΙΩΑΚΗ, ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ	25%	35%	45%	α		
ΛΕΥΚΑΔΑ	25%	35%	45%	α		
ΑΧΑΪΑ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	
ΑΙΤΟΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ	35%	45%	55%	α		
ΗΛΕΙΑ	35%	45%	55%	α		
ΑΡΓΟΛΙΔΑ, ΑΡΚΑΔΙΑ	35%	45%	55%	α		
ΚΟΡΙΝΘΙΑ	35%	45%	55%	α		
ΛΑΚΟΝΙΑ, ΜΕΣΣΗΝΙΑ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	
ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	10%	20%	30%	γ		
ΒΟΡΕΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	10%	20%	30%	γ		
ΔΥΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	10%	20%	30%	γ		
ΝΟΤΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΗΝΩΝ	10%	20%	30%	γ		
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	10%	20%	30%	γ		
ΔΥΤΙΚΗ ΑΤΤΙΚΗ	20%	30%	40%	γ		
ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΝΗΣΟΙ	20%	30%	40%	γ		
ΛΕΣΒΟΣ, ΛΗΜΝΟΣ	35%	45%	55%	α		ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΙΚΑΡΙΑ, ΣΑΜΟΣ	35%	45%	55%	α		
ΧΙΟΣ	35%	45%	55%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	
ΑΝΔΡΟΣ, ΘΗΡΑ, ΚΕΑ, ΜΗΛΟΣ, ΜΥΚΟΝΟΣ, ΝΑΞΟΣ, ΠΑΡΟΣ, ΣΥΡΟΣ, ΤΗΝΟΣ	20%	30%	40%	γ		
ΚΑΛΥΜΝΟΣ, ΚΑΡΠΑΘΟΣ, ΚΩΣ, ΡΟΔΟΣ	20%	30%	40%	γ		
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	25%	35%	45%	α	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ	
ΛΑΣΙΘΙ	25%	35%	45%	α		
ΡΕΘΥΜΝΟ	25%	35%	45%	α		
ΧΑΝΙΑ	25%	35%	45%	α		

*Τα ποσοστά αυτά ισχύουν για όλα επενδυτικά σχέδια εγκριθούν από 1/1/17. Αναμένεται η τελική έγκριση του Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εικόνα 5: Χάρτης Ενισχύσεων της Ελλάδος για την περίοδο 01.01.2017-31.12.2020 (Προς τελική Έγκριση), Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού

Τα ποσοστά επιδότησης ανά μέγεθος εταιρίας σε όλους του νομούς της χώρας παρουσιάζονται παρακάτω:

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

ΠΕΡΙΟΧΗ	ΜΕΓΕΘΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ		
	ΜΕΓΑΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΜΙΚΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	35%	45%	55%
Κεντρική Μακεδονία	35%	45%	55%
Θεσσαλία	35%	45%	55%
Ήπειρος	35%	45%	55%
Δυτική Ελλάδα	35%	45%	55%
Πελοπόννησος	35%	45%	55%
Βόρειο Αιγαίο	35%	45%	55%
Δυτικής Μακεδονίας	25%	35%	45%
Ιόνιων Νήσων	25%	35%	45%
Κρήτης	25%	35%	45%
Στερεά Ελλάδα	25%	35%	45%
Αττική	20%	30%	40%
Ανατολική Αττική, Δυτική Αττική, Νήσοι Αθήνα	10%	20%	30%
Νότιο Αιγαίο	20%	30%	40%

Εικόνα 6: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού

Οι ενισχύσεις της φορολογικής απαλλαγής, της επιδότησης χρηματοδότησης μίσθωσης (Leasing) και της επιδότησης του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης παρέχονται στο 100% των ανώτατων επιτρεπόμενων ποσοστών επιδότησης.

Η ενίσχυση της επιχορήγησης παρέχεται σε ποσοστό που ορίζεται στο 70% των ανώτατων επιτρεπόμενων ποσοστών επιδότησης μόνο στις περιπτώσεις επιχειρήσεων που εντάσσονται στις διατάξεις του άρθρου 12.

4.6 Ο Αναπτυξιακός Νόμος 4887/2022

Στις 4 Φεβρουαρίου ψηφίστηκε στη Βουλή ο Νόμος 4887/2022 με τίτλο «Αναπτυξιακός Νόμος -Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη». Ο νέος νόμος καθορίζει ένα γενικό πλαίσιο, το οποίο αναμένεται να εξειδικευθεί περαιτέρω για κάθε επί μέρους καθεστώς ενίσχυσης με τις υπουργικές αποφάσεις που θα εκδοθούν. Επί της ουσίας οι διατάξεις του νέου νόμου θα είναι εφαρμόσιμες μετά την έκδοση των σχετικών υπουργικών αποφάσεων. Τα βασικότερα σημεία του νέου Νόμου συνοψίζονται παρακάτω:

4.6.1 Γενικές Παρατηρήσεις

Σκοπός του νέου Νόμου είναι να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και να αποτελέσει τον ακρογωνιαίο λίθο στην στήριξη όλων των κλάδων των επιχειρήσεων με τη χορήγηση κινήτρων σε στοχευμένες δραστηριότητες προκειμένου να επιτευχθούν ο ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός των επιχειρήσεων, η πράσινη μετάβαση, η δημιουργία οικονομιών κλίμακας, η στήριξη καινοτόμων επενδύσεων και όσων επιδιώκουν την εισαγωγή νέων τεχνολογιών της «Βιομηχανίας 4.0», της ρομποτικής και της τεχνητής νοημοσύνης, η ενίσχυση της απασχόλησης με εξειδικευμένο προσωπικό, η στήριξη της νέας επιχειρηματικότητας, η ενίσχυση λιγότερο ευνοημένων περιοχών της χώρας και περιοχών που εντάσσονται στο Σχέδιο Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΣΔΑΜ), η περαιτέρω ενίσχυση του τουρισμού και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας. Ακόμη, οι ρυθμίσεις του νέου Νόμου έρχονται να επιταχύνουν τις διαδικασίες υποβολής, αξιολόγησης, έγκρισης, ελέγχου και πιστοποίησης των επενδυτικών σχεδίων που θα υπαχθούν στα καθεστώτα του νόμου. Τέλος, εξειδικεύονται τα είδη, το περιεχόμενο και ο τρόπος καταβολής των προβλεπόμενων ενισχύσεων, οι εντάσεις και τα ύψη αυτών, τα ανώτατα ποσά των ενισχύσεων καθώς και προσδιορίζονται οι αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης.

4.6.2 Γενικό Μέρος

Δικαιούχοι των ενισχύσεων είναι οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες ή έχουν υποκατάστημα στην ελληνική Επικράτεια κατά τη χρονική στιγμή έναρξης εργασιών του επενδυτικού σχεδίου και έχουν μία από τις ακόλουθες μορφές:

- Εμπορική εταιρεία,
- Συνεταιρισμός,

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

- Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Ομάδες Παραγωγών (Ομ. Π.) Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Αστικοί Συνεταιρισμοί, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (Α.Ε.Σ.),
- Υπό ίδρυση ή υπό συγχώνευση εταιρείες, με την υποχρέωση να έχουν ολοκληρώσει τις διαδικασίες δημοσιότητας πριν από την έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου,
- Κοινοπραξίες που ασκούν εμπορική δραστηριότητα,
- Δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις και θυγατρικές τους, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις,
- Ατομικές επιχειρήσεις με ανώτατο επιλέξιμο κόστος επενδυτικού σχεδίου ποσού διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ μόνο για το καθεστώς «Αγροδιατροφή - πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων - αλιεία και υδατοκαλλιέργεια».

4.6.3 Ελάχιστο ύψος επενδυτικών σχεδίων

Το ελάχιστο ύψος των επενδυτικών σχεδίων καθορίζεται ως εξής:

- Μεγάλες Επιχειρήσεις 1.000.000
- Μεσαίες Επιχειρήσεις 500.000
- Μικρές Επιχειρήσεις 250.000
- Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις 100.000
- Κοιν.Σ.Επ., ΑΣ, Ομ.Π., ΟΠ, ΑΕΣ 50.000

Το συνολικό ποσό ενίσχυσης ανά υποβαλλόμενο ΕΣ δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ με κάποιες εξαιρέσεις. Οι παρεχόμενες σε κάθε φορέα επενδυτικού σχεδίου ενισχύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ενισχύσεις σε συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, δεν μπορεί να υπερβούν σωρευτικά τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) ευρώ για μεμονωμένη επιχείρηση και τα τριάντα εκατομμύρια (30.000.000) ευρώ για το σύνολο των συνεργαζόμενων ή συνδεδεμένων επιχειρήσεων (όμιλο). Οι περιορισμοί αυτοί ισχύουν για τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο και για χρονική περίοδο τριών (3) ετών από την υποβολή της αίτησης του φορέα για υπαγωγή του επενδυτικού του σχεδίου. Τα επενδυτικά σχέδια για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, τα οποία υπάγονται στα καθεστώτα ενισχύσεων του νέου Αναπτυξιακού Νόμου, πρέπει να έχουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και ειδικότερα να πληρούν μια από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

A. Δημιουργία νέας μονάδας,

B. Επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης μονάδας,

Γ. Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας μονάδας σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ ή υπηρεσίες που δεν έχουν παρασχεθεί από αυτήν,

Δ. Θεμελιώδης αλλαγή του συνόλου της παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης μονάδας.

Υπογραμμίζεται, ότι ενισχύονται και επενδυτικά σχέδια μη ολοκληρωμένου χαρακτήρα όπως προβλέπεται ανά καθεστώς ενίσχυσης.

Στα καθεστώτα ενισχύσεων του νέου Αναπτυξιακού Νόμου υπάγονται επενδυτικά σχέδια όλων των τομέων της οικονομίας, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο Παράρτημα Α' «Υπαγόμενα και εξαιρούμενα επενδυτικά σχέδια» του νόμου.

Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στον νέο Αναπτυξιακό Νόμο μπορούν να λαμβάνουν ενισχύσεις για επιλέξιμες δαπάνες:

- Περιφερειακού χαρακτήρα για αρχική επένδυση, είτε αυτοτελώς, είτε σε συνδυασμό με ενισχύσεις μη περιφερειακού χαρακτήρα των λοιπών τμημάτων του Γ.Α.Κ. και άλλων Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή
- Αποκλειστικά μη περιφερειακού χαρακτήρα από τα υπόλοιπα τμήματα του Γ.Α.Κ. και άλλων Κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όσα καθεστώτα προβλέπεται. Συνοπτικά, οι δαπάνες αυτές είναι οι κατωτέρω: Περιφερειακές Ενισχύσεις Ενσώματα Στοιχεία Ενεργητικού,
- Κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων καθώς και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων (υπάρχει περιορισμός ανώτατου ποσοστού που διακυμαίνεται μεταξύ 45% και 80%),
- Αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού των παγίων μιας επιχείρησης υπό προϋποθέσεις,
- Αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων εσωτερικής μετακίνησης,
- Μισθώματα χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού,
- Εκσυγχρονισμός ειδικών εγκαταστάσεων που δεν αφορούν σε κτίρια, και μηχανολογικές εγκαταστάσεις. Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού,
- Μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων,
- Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης. Μισθολογικό Κόστος των νέων θέσεων εργασίας, που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της πραγματοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, το οποίο υπολογίζεται για δύο (2) έτη από τη δημιουργία κάθε

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

θέσης. Σημειώνεται ότι αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τα ανωτέρω.

Μη Περιφερειακές Ενισχύσεις

- Δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ,
- Δαπάνες καινοτομίας για ΜμΕ,
- Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση,
- Δαπάνες για διαδικαστική και οργανωτική καινοτομία για ΜμΕ και Μεγάλες Επιχειρήσεις,
- Δαπάνες για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις,
- Δαπάνες για έργα έρευνας και ανάπτυξης,
- Δαπάνες για μέτρα ενεργειακής απόδοσης,
- Δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων,
- Δαπάνες για τη συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης από Α.Π.Ε. και την παραγωγή ενέργειας από Α.Π.Ε,
- Δαπάνες για την αποκατάσταση μολυσμένων χώρων,
- Δαπάνες για την προστασία του περιβάλλοντος,
- Άλλες δαπάνες Επιπρόσθετα, στα καθεστώτα ενισχύσεων «Ψηφιακός και τεχνολογικός μετασχηματισμός επιχειρήσεων», «Πράσινη Μετάβαση - Περιβαλλοντική αναβάθμιση επιχειρήσεων», «Νέο Επιχειρείν», «Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση (Δ.Α.Μ.)», «Έρευνα και εφαρμοσμένη καινοτομία», «Επιχειρηματική εξωστρέφεια» και «Ευρωπαϊκές αλυσίδες αξίας» περιλαμβάνονται και άλλες εξειδικευμένες επιλέξιμες δαπάνες που ορίζονται στα αντίστοιχα άρθρα του Γ.Α.Κ.

Κάθε φορέας συμμετέχει στο κόστος του επενδυτικού σχεδίου είτε με ίδια κεφάλαια, είτε με εξωτερική χρηματοδότηση ενώ ορίζεται ότι στο είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να περιλαμβάνεται κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή.

Προβλέπονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

- α. Φορολογική απαλλαγή,
- β. Επιχορήγηση,
- γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing),
- δ. Επιδότηση του κόστους της δημιουργούμενης απασχόλησης και
- ε. Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου, που αφορά στο καθεστώς «Νέο Επιχειρείν».

Τα είδη ενισχύσεων των περ. α', β' και γ' παρέχονται μεμονωμένα ή συνδυαστικά και συνυπολογίζονται για τον καθορισμό του συνολικού ποσού ενίσχυσης του κάθε επενδυτικού σχεδίου. Το είδος ενίσχυσης της περ. δ' της παρέχεται αυτοτελώς και μόνο για τις δαπάνες του μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας.

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται από Επιτροπή Αξιολόγησης, αποτελούμενη από μέλη από τις αρμόδιες υπηρεσίες παραλαβής (βλ. κατωτέρω) συμπεριλαμβανομένων των Υπηρεσιών των αρμόδιων Υπουργείων, ή και από μέλη του Μητρώου Αξιολογητών και του Μητρώου Ορκωτών Ελεγκτών. Η αξιολόγηση των επενδυτικών σχεδίων εκκινεί από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και ολοκληρώνεται εντός προθεσμίας:

- A) 45 ημερών από τη λήξη του καθεστώτος για τη συγκριτική αξιολόγηση και
- B) 30 ημερών για την άμεση αξιολόγηση.

Στην απόφαση προκήρυξης κάθε καθεστώτος εξειδικεύονται περαιτέρω τα κριτήρια, η μεθοδολογία, τα όργανα και η διαδικασία της αξιολόγησης. Η αίτηση υπαγωγής καθώς και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά υποβάλλονται υποχρεωτικά μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναπτυξιακών Νόμων (ΠΣ-Αν) εκτός από το καθεστώς για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση που η υποβολή θα πραγματοποιηθεί μέσω του υφιστάμενου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (Π.Σ.Κ.Ε.).

Η εκάστοτε αρμόδια υπηρεσία παραλαβής των αιτήσεων καθορίζεται ανάλογα με το επιλέξιμο ύψος του επενδυτικού σχεδίου. Πιο συγκεκριμένα:

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

A. Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους έως και 1.000.000 € τα οποία υλοποιούνται μέσα στα όρια της εκάστοτε περιφέρειας, υποβάλλονται στις Διευθύνσεις Αναπτυξιακού Προγραμματισμού των Περιφερειών της χώρας.

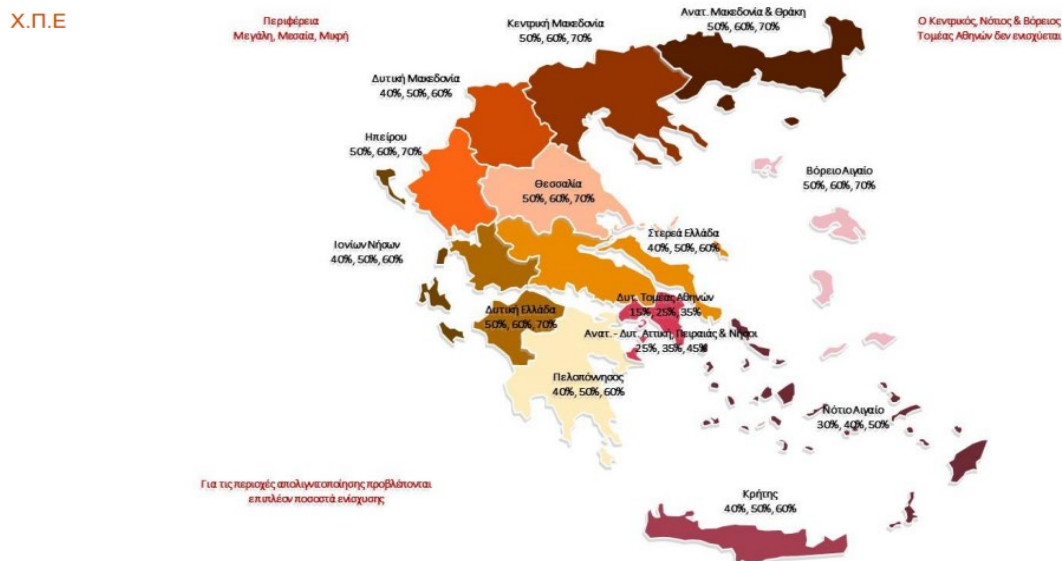
B. Επενδυτικά σχέδια επιλέξιμου ύψους άνω του 1.000.000 € και έως 3.000.000 €, που υλοποιούνται στις Περιφέρειες Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Εσωτερικών, Τομέας Μακεδονίας – Θράκης.

Γ. Τα υπόλοιπα επενδυτικά σχέδια υποβάλλονται στη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων και Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (Σ.Δ.Ι.Τ.) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Οι αιτήσεις υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων ύψους άνω των 700.000 € συνοδεύονται υποχρεωτικά από έκθεση πιστοποίησης, η οποία υπογράφεται από μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγγεγραμμένο στο Εθνικό Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών.

4.6.4 Ένταση Ενισχύσεων και Χάρτης Περιφερειακών Ενισχύσεων

Οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις αρχικές επενδύσεις περιφερειακού χαρακτήρα καθορίζονται από τον ισχύοντα Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων (Χ.Π.Ε.) για την περίοδο 2022-2027 ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης, τον τόπο υλοποίησης της επένδυσης καθώς και τα προβλεπόμενα του νόμου. Για τα επενδυτικά σχέδια που δεν παρουσιάζουν ολοκληρωμένο χαρακτήρα αρχικής επένδυσης, οι μέγιστες εντάσεις ενισχύσεων για τις επιλέξιμες δαπάνες παρέχονται σύμφωνα με προβλεπόμενα του Γ.Α.Κ. 651/2014 και τα προβλεπόμενα του νόμου.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Εικόνα 7: Πηγή: Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού

4.6.5 Επιλέξιμες Δαπάνες Περιφερειακών Ενισχύσεων (Άρθρο 6 ν.4887/2022)

1. Ως επιλέξιμες δαπάνες «περιφερειακών ενισχύσεων» των επενδυτικών σχεδίων για την εφαρμογή του παρόντος καθεστώτος ενισχύσεων νοούνται οι κάτωθι, με τους όρους και τις προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων:

α. επενδυτικές δαπάνες σε **ενσώματα στοιχεία ενεργητικού**,

β. επενδυτικές δαπάνες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού,

γ. το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογιζόμενο για περίοδο δύο (2) ετών από τη δημιουργία κάθε θέσης. Το ως άνω μισθολογικό κόστος ενισχύεται μόνο αυτοτελώς και όχι σε συνδυασμό με τις περιπτώσεις α' ή/και β'.

2. Ως επιλέξιμο κόστος ορίζεται το κόστος των δαπανών, οι οποίες επιτρέπεται να ενισχυθούν βάσει του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Ως ενισχυόμενο κόστος ορίζεται το μέρος των επιλέξιμων δαπανών, το οποίο τελικά ενισχύεται βάσει των ορίων και περιορισμών (μέγιστα ποσοστά, ανώτατα ποσά) του ν. 4887/2022 και της οικείας προκήρυξης καθεστώτος.

3. Ακολουθούν οι κατηγορίες δαπανών που είναι επιλέξιμες και αποτελούν ενσώματα στοιχεία του ενεργητικού:

A. Οι δαπάνες που εμπίπτουν στα ενσώματα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνουν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

1. Κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμός κτηριακών εγκαταστάσεων και ειδικών/βοηθητικών εγκαταστάσεων.
2. Κατασκευή έργων για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας σε άτομα με αναπηρία.
3. Διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.
4. Δαπάνες έκδοσης οικοδομικής άδειας.

Επιπλέον, οι εν λόγω δαπάνες επιδοτούνται εάν οι κατασκευές περιλαμβάνουν έργα που είχαν ήδη υπαχθεί σε νόμους όπως το ν. 1337/1983, το ν. 4178/2013 ή το ν. 4495/2017 κατά την υποβολή του αιτήματος για ενίσχυση. Είναι σημαντικό να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία ρύθμισης των εν λόγω κατασκευών.

Σε ό,τι αφορά τις επιδοτήσεις, οι συνολικές δαπάνες αυτών των δραστηριοτήτων δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 45% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών για περιφερειακές ενισχύσεις. Ωστόσο, ο συντελεστής αυτός μπορεί να φτάσει έως 80% για επενδυτικά σχέδια που υλοποιούνται σε κτήρια που έχουν κηρυχθεί ως διατηρητέα.

B. Η αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού (κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός), ή

μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης, , εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι
εξής προϋποθέσεις:

αα. η επιχειρηματική αυτή εγκατάσταση έχει κλείσει προ
τουλάχιστον δύο ετών,

ββ. η αγορά πραγματοποιείται από το φορέα της επένδυσης που
δεν σχετίζεται με τον πωλητή, εκτός εάν πρόκειται για μικρή
επιχείρηση, η οποία αποκτάται από υπάλληλο του αρχικού
ιδιοκτήτη, ο οποίος δεν έχει συγγένεια μέχρι 3ου βαθμού με τον
ιδιοκτήτη / ιδιοκτήτες της μονάδας που έπαυσε τη λειτουργία της
(σε περίπτωση νομικού προσώπου στη θέση του ιδιοκτήτη
εννοούνται τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν μερίδιο / μετοχές
του εταιρικού / μετοχικού κεφαλαίου) και η υπαλληλική σχέση να
είχε διάρκεια τουλάχιστον δύο (2) ετών,

γγ. η σχετική συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις
όρους της αγοράς,

δδ. Σε περίπτωση κατά την οποία στοιχεία ενεργητικού έχουν στο
παρελθόν επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί μέσω αναπτυξιακών νόμων
ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων, το κόστος των εν λόγω
στοιχείων ενεργητικού αφαιρείται από τις επιλέξιμες δαπάνες του
υποβαλλόμενου επενδυτικού σχεδίου που συνδέονται με την
απόκτηση επιχειρηματικής εγκατάστασης.

γ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και
λοιπού εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών
εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του
χώρου της εντασσόμενης μονάδας.

δ. Τα ενοίκια της χρηματοδοτικής μίσθωσης αναφέρονται στη χρήση
καινούργιων, σύγχρονων μηχανημάτων και άλλου εξοπλισμού, όπου η
σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης προβλέπει ότι ο εξοπλισμός θα
μεταβιβαστεί στην ιδιοκτησία του ενοικιαστή κατά τη λήξη της σύμβασης.

ε. Οι δαπάνες εκσυγχρονισμού ειδικών εγκαταστάσεων (που δεν αφορούν σε κτήρια) και μηχανολογικών εγκαταστάσεων.

4. Οι δαπάνες οι οποίες είναι επιλέξιμες σε άυλα στοιχεία ενεργητικού είναι οι ακόλουθες:

α. μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων,

β. Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας αντιπροσωπεύουν τις διαδικασίες και τα μέτρα που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση υψηλής ποιότητας προϊόντων ή υπηρεσιών. Αυτά τα συστήματα περιλαμβάνουν επίσης την πιστοποίηση των προϊόντων ή των συστημάτων σύμφωνα με προκαθορισμένα πρότυπα και προδιαγραφές. Επιπλέον, η προμήθεια και η εγκατάσταση λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης αναφέρεται στην απόκτηση και εγκατάσταση λογισμικού και συστημάτων που συμβάλλουν στη διαχείριση και τον οργανισμό της επιχείρησης.

Οι ως άνω περιγραφόμενες δαπάνες πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις:

αα. να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά στην επιχειρηματική εγκατάσταση που λαμβάνει την ενίσχυση και πρέπει να παραμένουν συνδεδεμένες με το έργο για το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εκπλήρωση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων που περιγράφονται στην παράγραφο β του άρθρου 25β. Επιπλέον, αυτές οι δαπάνες πρέπει να περιλαμβάνονται στα στοιχεία ενεργητικού της επιχείρησης που λαμβάνει την ενίσχυση και υπόκεινται σε διαδικασία απόσβεσης,

ββ. να αποκτώνται από τρίτους που δεν συνδέονται με τον αγοραστή, σύμφωνα με τους όρους της αγοράς.

Στην περίπτωση των μεγάλων επιχειρήσεων, οι δαπάνες για άυλα στοιχεία ενεργητικού πρέπει αθροιστικά να είναι μικρότερες του 30% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών περιφερειακών ενισχύσεων. Αντίθετα, στις ΜμΕ το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσοστό διαμορφώνεται σωρευτικά στο 50%.

5. Στην περίπτωση που οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται με βάση το εκτιμώμενο μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν από την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. το επενδυτικό έργο προϋποθέτει αύξηση του συνολικού αριθμού των εργαζομένων που μετριέται σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας (ΕΜΕ) στην επιχειρηματική εγκατάσταση και αντίστοιχα στην επιχείρηση, σε σύγκριση με τον αριθμό ΕΜΕ κατά το προηγούμενο δωδεκάμηνο από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής. Αυτό σημαίνει ότι η επένδυση πρέπει να οδηγήσει σε καθαρή αύξηση του συνολικού εργατικού δυναμικού, μετρημένη σε Ετήσιες Μονάδες Εργασίας, στην εν λόγω επιχειρηματική εγκατάσταση και αντίστοιχα στην επιχείρηση, σε σύγκριση με την προηγούμενη δωδεκάμηνη περίοδο από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης υπαγωγής,

β. η πλήρωση όλων των διαθέσιμων θέσεων εργασίας πραγματοποιείται εντός τριών (3) ετών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης και έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης. Αυτό σημαίνει ότι εντός τριών ετών από την ολοκλήρωση της επένδυσης και την έναρξη της παραγωγικής λειτουργίας της, πρέπει να γίνει η πλήρης κάλυψη των ανοικτών θέσεων εργασίας,

γ. κάθε θέση εργασίας που δημιουργείται μέσω της επένδυσης, διατηρείται στη συγκεκριμένη περιοχή για περίοδο τουλάχιστον πέντε (5) ετών για μεγάλες, τεσσάρων (4) ετών για μεσαίες επιχειρήσεις και τριών (3) ετών για μικρές επιχειρήσεις, από την ημερομηνία πρώτης πλήρωσής της.

6. Οι ακόλουθες δαπάνες δεν εντάσσονται στις επιλέξιμες δαπάνες:

α. τα λειτουργικά έξοδα της επένδυσης,

β. η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως έξι (6) θέσεων,

γ. η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου. Εξαίρεση αποτελεί, μόνο η περίπτωση που τα σκέυη γραφείου αφορούν βασικό τμήμα του παραγωγικού εξοπλισμού της επένδυσης

δ. η αγορά οικοπέδων, γηπέδων και αγροτεμαχίων. Σε περίπτωση αγοράς κτηριακών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να ενισχυθεί το τμήμα της δαπάνης που αφορά στην αξία του οικοπέδου επί του οποίου αυτές έχουν ανεγερθεί,

ε. η εισφορά στο εταιρικό κεφάλαιο της αξίας μηχανημάτων και λοιπών παγίων στοιχείων,

στ. η ανέγερση ή επέκταση κτηριακών εγκαταστάσεων επί γηπέδου που δεν ανήκει κατά κυριότητα στον φορέα της επένδυσης, εκτός αν τούτο έχει παραχωρηθεί από το Δημόσιο ή από φορέα της Γενικής Κυβέρνησης του άρθρου 14 του ν. 4170/2014 (Α' 143), ή έχει μισθωθεί από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα, φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή έχει αποκτηθεί επ' αυτού δικαίωμα επιφανείας για τον σκοπό αυτόν για τόσα έτη όσα ορίζονται στη περ. β του άρθρου 25 περί τήρησης μακροχρόνιων υποχρεώσεων πλέον τεσσάρων (4) ετών από την πιστοποιηθείσα ημερομηνία ολοκλήρωσης. Οι μισθώσεις αυτές, οι οποίες αποτελούν προϋπόθεση της ολοκλήρωσης της επένδυσης, δύναται να καταρτίζονται και με ιδιωτικό έγγραφο, εφόσον τα στοιχεία τους υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αντίστοιχη πλατφόρμα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.) και το συμφωνητικό της μίσθωσης μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο, ή καταχωρίζεται στο Κτηματολόγιο αρμοδίως. Μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας μεταγραφής ή καταχώρισης στο οικείο κτηματολογικό

φύλλο, η μίσθωση αποκτά την ισχύ που προβλέπεται στο άρθρο 618 του Αστικού Κώδικα.

7. Δεν επιτρέπεται η συνδυασμένη χρήση των επιδοτήσεων ή ενισχύσεων που προβλέπονται από το άρθρο 6 του νόμου 4887/22 με τις ενισχύσεις ή δαπάνες που απορρέουν από το άρθρο 7 για την ίδια επιλέξιμη δαπάνη. Αυτό σημαίνει ότι δεν επιτρέπεται η συσσώρευση ή η επικάλυψη των επιδοτήσεων ή ενισχύσεων που προβλέπονται από αυτά τα δύο άρθρα για την ίδια δαπάνη.
8. Οι δαπάνες που αφορούν σε Περιφερειακές Ενισχύσεις κατατάσσονται σε μία μόνο ομάδα δαπανών, γνωστή ως «Περιφερειακές Ενισχύσεις - επενδυτικές ενισχύσεις (άρθρο 14 ΓΑΚ)». Αυτή η ομάδα δαπανών υποδιαιρείται σε διάφορες κατηγορίες, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

«ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ (Άρθρο 6)»
A. Περιφερειακές Ενισχύσεις - επενδυτικές ενισχύσεις (άρθρο 14 ΓΑΚ)
1 ΚΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (Συμβατική)
2 ΕΡΓΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ (Συμβατική)
3 ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΕΙΔΙΚΕΣ) ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ (Συμβατική ή/και leasing)
4 ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ (Συμβατική ή/και leasing)
5. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ (Συμβατική)
6. ΑΓΟΡΑ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΟΝΑΔΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΠΑΥΣΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ (Συμβατική)
7. ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (Συμβατική)
8. ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Συμβατική)

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

«ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ»

Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικές εργασίες για κάθε κατηγορία δαπάνης για τις ανάγκες του αναπτυξιακού νόμου 4887/22.

1. ΚΤΗΡΙΑΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ		
<p>Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι δαπάνες κατασκευής, επέκτασης και εκσυγχρονισμού κτηριακών εγκαταστάσεων και ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτηρίων καθώς και οι κτηριακές κατασκευές για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι δαπάνες έκδοσης οικοδομικής άδειας (<u>εφ' όσον αυτές παγιοποιούνται και η άδεια δεν έχει εκδοθεί πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής</u>).</p>		
α/α	Τίτλος	Δαπάνες που περιλαμβάνονται
1.	Χωματουργικές εργασίες – Θεμελιώσεις	Εκσκαφές, επιχωματώσεις, εξυγιάνσεις, αντιστηρίξεις, κλπ που αφορούν την κατασκευή των κτηρίων
2.	Κατασκευή φέροντος οργανισμού	Σκυρόδεμα, οπλισμός, μεταλλικά στοιχεία, δικτυώματα, πλαίσια, ξύλινα στοιχεία, ζευκτά, μονώσεις, αποστραγγίσεις, κλπ
3.	Κατασκευή πληρώσεως οργανισμού	Οπτοπλινθοδομές, ξηρά δόμηση, panels, λιθοδομές, μονώσεις, επιχρίσματα, χρωματισμοί, κλπ
4.	Χρωματισμοί	Χρωματισμοί επί εσωτερικών και εξωτερικών τοίχων, χρωματισμοί μεταλλικών επιφανειών κλπ

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

5.	Κουφώματα Υαλοπετάσματα	–	Εξωτερικά και εσωτερικά από αλουμίνιο, ξύλο, πλαστικό, περσίδες όλων των τύπων, κλπ
6.	Επικαλύψεις – Επενδύσεις		Εξωτερικές και εσωτερικές σε οριζόντιες και κατακόρυφες επιφάνειες από ξύλο, πέτρα, μάρμαρο, πλακίδια, γυψοσανίδες, γρανίτες, πετάσματα, κεραμίδια, διακοσμητικά τούβλα, κλπ
7.	Μεταλλικές και ξύλινες κατασκευές		Κιγκλιδώματα, εσχάρες, σκάλες, στέγαστρα, ερμάρια, κάθε τύπου κατασκευές που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του κτηρίου, κλπ
8.	Συνήθεις ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις (ισχυρά-ασθενή ρεύματα)		Ηλεκτρολογικές, υδραυλικές εγκαταστάσεις κτηρίων καθώς και εγκαταστάσεις κλιματισμού – αερισμού (μη συμπεριλαμβανομένων των μονάδων) οι οποίες είναι συνδεδεμένες με το κτήριο κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο αποχωρισμός τους να μην είναι δυνατό να γίνει χωρίς να προκαλέσει καταστροφή του κτηρίου
9.	Συνήθεις υδραυλικές εγκαταστάσεις		
10.	Συνήθεις Εγκαταστάσεις Κλιματισμού – αερισμού		

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

«2. ΕΡΓΑ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ»		
α/α	Τίτλος	Δαπάνες που περιλαμβάνονται

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

1.	Χωματουργικές εργασίες	Εκσκαφές, επιχωματώσεις, εξυγιάνσεις, αντιστηρίξεις, κλπ που αφορούν τον Περιβάλλοντα Χώρο και δεν συμπεριλαμβάνονται στη κατασκευή των κτηρίων
2.	Διαμόρφωση Περιβάλλοντος Χώρου	Διαμόρφωση δρόμων, πεζόδρομων και ανοιχτών χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων - Πλακοστρώσεις
3.	Διαμόρφωση ειδικών χώρων	Οικοδομικές εργασίες για την κατασκευή ανοιχτών πισινών, γηπέδων αθλοπαιδιών, κλπ
4.	Περίφραξη Οικοπέδου	Κατασκευή περιμετρικής περίφραξης οικοπέδου, εγκαταστάσεις εισόδου
5.	Οικοδομικά βιολογικού καθαρισμού	Οικοδομικές εργασίες για την κατασκευή βιολογικού καθαρισμού
6.	Φυτεύσεις	Αγορά φυτών, υλικών, εργασίες κηποτεχνικής
7.	Ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις Περιβάλλοντος Χώρου	Καλωδιώσεις, Φωτισμός Περιβάλλοντος Χώρου
8.	Υδραυλικές εγκαταστάσεις Περιβάλλοντος Χώρου	Αποχέτευση (σύστημα απορροής ακαθάρτων, κατασκευή δικτύου ομβρίων), δίκτυο ύδρευσης Περιβάλλοντος Χώρου κλπ
9.	Υδροδότηση	Γεωτρήσεις για υδροδότηση, δεξαμενές νερού.

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

«3. ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΕΙΔΙΚΕΣ) ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ»		
<p>Στην κατηγορία «ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ – ΤΕΧΝΙΚΕΣ (ΕΙΔΙΚΕΣ) ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ» περιλαμβάνονται οι δαπάνες αγοράς και εγκατάστασης καινούριων σύγχρονων μηχανημάτων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εγκαταστάσεων και γενικά των διευθετήσεων που γίνονται για την μόνιμη εγκατάσταση τους και τη σύνδεσή τους στο παραγωγικό κύκλωμα. Επίσης, οι δαπάνες εκσυγχρονισμού μηχανολογικών εγκαταστάσεων που δεν σχετίζονται με τα κτήρια. Ακόμα, περιλαμβάνονται οι δαπάνες κατασκευής, αγοράς, προμήθειας ή εκσυγχρονισμού ειδικών εγκαταστάσεων που χωρίς να σχετίζονται με τα μηχανήματα είναι απαραίτητες για την παραγωγική λειτουργία της μονάδας που συνδέεται με το ΕΣ. (π.χ. εγκαταστάσεις θέρμανσης, μονάδων κλιματισμού ή αποθηκευτικές δεξαμενές).</p>		
α/α	Τίτλος	Δαπάνες που περιλαμβάνονται
1.	Γραμμή Παραγωγής (προσδιορίζεται περιγραφικά)	Αγορά – Εγκατάσταση ομάδας Μηχανημάτων – Εξοπλισμών – Αυτοματισμών που εκτελούν συγκεκριμένη ολοκληρωμένη εργασία ή / και οδηγούν στην παραγωγή ολοκληρωμένου ενδιάμεσου ή τελικού προϊόντος προϊόντος
2.	Ομοειδή Μηχανήματα – Εξοπλισμοί (προσδιορίζεται περιγραφικά)	Αγορά – Εγκατάσταση Μηχανημάτων – Εξοπλισμών που χρησιμοποιούνται για παρόμοιες εργασίες (π.χ. ταινιόδρομοι, δεξαμενές υλικών) κλπ

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

3.	Μεμονωμένο βασικό Μηχάνημα (προσδιορίζεται περιγραφικά)	Διακριτή ομάδα μπορεί να αποτελεί ένα μεμονωμένο βασικό μηχάνημα που εκτελεί συγκεκριμένες εργασίες (π.χ. πρέσα σύνθλιψης)
4.	Βάσεις Μηχανημάτων	Κατασκευή μεταλλικών βάσεων ή βάσεων από οπλισμένο σκυρόδεμα για την τοποθέτηση των μηχανημάτων.
5.	Εγκαταστάσεις θέρμανσης	Αγορά και εγκατάσταση του μηχανολογικού εξοπλισμού του λεβητοστασίου και του δικτύου θερμού νερού (Λέβητες, καυστήρες, κυκλοφορητές, εναλλάκτες, πιεστικά συγκροτήματα, θερμαντικά σώματα κλπ)
6.	Μονάδες κλιματισμού – Αερισμού	Αγορά και εγκατάσταση του μηχανολογικού εξοπλισμού κλιματισμού – αερισμού (εξωτερικές και εσωτερικές κλιματιστικές μονάδες, αντλίες θερμότητας κλπ)
7.	Υποσταθμός - Ηλεκτρολογικές Εγκαταστάσεις	Αγορά και εγκατάσταση του μηχανολογικού εξοπλισμού του Υποσταθμού και λοιπού ηλεκτρολογικού εξοπλισμού (μετασχηματιστές, ηλεκτροπαραγωγό ζεύγος, πίνακες, συστήματα αδιάλειπτης παροχής τάσης και προστασίας δικτύου κλπ)
8.	Σύστημα καθορισμού υγρών ή και αερίων αποβλήτων	Αγορά και εγκατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού των συστημάτων συλλογής και καθορισμού υγρών και αερίων αποβλήτων

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

		(π.χ. αντλίες, βιολογικός καθαρισμός, φίλτρα, κλπ)
9.	Εγκατάσταση πεπιεσμένου αέρα ή/και αερίων	Αγορά και εγκατάσταση δικτύων πεπιεσμένου αέρα ή /και αερίων, αεροσυμπιεστών, αεροφυλακίων, φίλτρων, ξηραντών, δεξαμενών αποθήκευσης.
10.	Γερανογέφυρες	Αγορά και εγκατάσταση γερανογεφυρών
11.	Γεφυροπλάστιγγα	Αγορά και εγκατάσταση γεφυροπλάστιγγας
12.	Μηχανικές εγκαταστάσεις φορτοεκφόρτωσης	Αγορά και εγκατάσταση ηλεκτροϋδραυλικών μεταλλικών ραμπών, αυτόματων μεταλλικών θυρών φορτοεκφόρτωσης κλπ (αφορούν κυρίως μονάδες εφοδιαστικής αλυσίδας)
13.	Αντλίες – σωληνώσεις	Αγορά και εγκατάσταση των αντλιών και σωληνώσεων για την διακίνηση υγρών και αέριων υλικών της παραγωγικής διαδικασίας
14.	Εξοπλισμός λειτουργίας πισινών,	Αγορά και εγκατάσταση του μηχανολογικού εξοπλισμού λειτουργίας των πισινών (αντλίες, κυκλοφορητές κλπ)
15.	Πυρανίχνευση – Πυρόσβεση	Αγορά εξοπλισμού πυρανίχνευσης και πυρόσβεσης (ανιχνευτές, πυροσβεστήρες, πυροσβεστικές φωλιές κλπ)

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

« 4. ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ»		
<p>Στην κατηγορία «ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ» περιλαμβάνονται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • οι δαπάνες αγοράς και εγκατάστασης λοιπού εξοπλισμού ή /και • η αγορά επίπλων και σκευών γραφείου μόνον εφόσον εάν είναι βασικό τμήμα του παραγωγικού εξοπλισμού της επένδυσης 		
α/α	Τίτλος	Δαπάνες που περιλαμβάνονται
1.	Τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός	Αγορά και εγκατάσταση εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών (τηλεφωνικό κέντρο, τηλεφωνικές συσκευές)
2.	Διάφορα συστήματα - αυτοματισμοί	Αγορά και εγκατάσταση συστημάτων αυτοματισμού (π.χ Σύστημα συναγερμού, ενδοεπικοινωνίας, κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης, κεραία λήψης τηλε-οπτικού σήματος,), συστημάτων ασφάλειας κλπ
3.	Συστήματα Η/Υ	Αγορά Η/Υ και λοιπού εξοπλισμού (PC, Router Printers, κλπ)
4.	Εξοπλισμός ειδικών χώρων (γυμναστήριο, κλπ)	Αγορά οργάνων γυμναστικής, οπτικοακουστικός εξοπλισμός κλπ
5.	Εξοπλισμός για άτομα με Αναπηρία	Αμαξίδια κλπ

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

5. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ

Στην κατηγορία δαπανών «ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ» περιλαμβάνονται τα κάθε είδους οχήματα με τα οποία η επιχείρηση διενεργεί μεταφορές και μετακινήσεις του προσωπικού και των υλικών αγαθών της (π.χ. εμπορευμάτων, έτοιμων προϊόντων ή υλικών), υπό την προϋπόθεση ότι αυτά κινούνται εντός του χώρου της μονάδας. Δεν είναι επιλέξιμα μεταφορικά μέσα έως 6 θέσεων.

α/α	Τίτλος	Δαπάνες που περιλαμβάνονται
1.	Ανυψωτικά μηχανήματα	Αγορά περονοφόρων ανυψωτικών μηχανημάτων (κλαρκ)
2.	Φορητά – λοιπά οχήματα	Αγορά μεταφορικών μέσων διακίνησης υλικών και προϊόντων εντός του χώρου της εντασσόμενης μονάδας (μικρά φορητά, ρυμούλκες, φορτωτές κλπ)
3.	Οχήματα μεταφοράς προσωπικού	Αγορά οχημάτων μαζικής μεταφοράς προσωπικού υπό την προϋπόθεση ότι κινούνται εντός του χώρου της μονάδας. Δεν είναι επιλέξιμη η αγορά επιβατικών αυτοκινήτων έως 6 θέσεων.

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

6. ΑΓΟΡΑ ΠΑΓΙΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ ΜΟΝΑΔΑΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΠΑΥΣΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ

α/α	Τίτλος	Δαπάνες που περιλαμβάνονται
1.	Αγορά του ακινήτου (κτήριο) της μονάδας	Για την δημιουργία των δαπανών αυτής της κατηγορίας λαμβάνεται υπόψη ο διαχωρισμός της

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

2.	Αγορά του μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού της μονάδας	<i>αξίας κτήσης των παγίων στοιχείων στο συμβόλαιο αγοράς, ο διαχωρισμός κατά την αποτίμηση της αξίας αυτών από τα αρμόδια όργανα καθώς και ο διαχωρισμός κατά την αποτύπωση στο λογιστικά βιβλία της επιχείρησης</i>
----	---	---

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

Στην εν λόγω κατηγορία δαπανών, το επιλέξιμο κόστος δεν περιλαμβάνει το ποσό που αντιστοιχεί στην αξία του γηπέδου.

« 7. ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ»		
α/α	Τίτλος	Δαπάνες που περιλαμβάνονται
1.	Δαπάνες για την μεταφορά τεχνολογίας – τεχνογνωσίας	Αγορά δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας ή μη καταχωρημένων τεχνικών γνώσεων
2.	Πιστοποίηση προϊόντων και διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας	Έξοδα πιστοποίησης προϊόντων και διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας, απόκτηση ISO, κλπ
3.	Αγορά, ανάπτυξη λογισμικού	Δαπάνες αγοράς αναγκαίου λογισμικού για ανάγκες μηχανοργάνωσης, δημιουργίας ηλεκτρονικών αγορών, κλπ
4.	Συστήματα οργάνωσης της επιχείρησης	Δαπάνες ανάπτυξης συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

Στην κατηγορία δαπανών «ΑΥΛΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ», επιλέξιμες για τους σκοπούς του Νόμου 4887/2022, εφόσον πληρούν σωρευτικά τις προϋποθέσεις της παρ. β του άρθρου 6 του ν.4887/22, είναι μόνο οι δαπάνες που αφορούν:

- μεταφορά τεχνολογίας μέσω της απόκτησης δικαιωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης τεχνογνωσίας και μη καταχωρημένων τεχνικών γνώσεων ή/και
- συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμηθείας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης

Σημείωση: Σύμφωνα με τη γνωμάτευση του Ε.ΣΥ.Λ. 142/1948/1993, η αξία αγοράς λογισμικών προγραμμάτων Η/Υ καταχωρούνταν ως έξοδα πολυετούς απόσβεσης στον λογαριασμό 16.17.00. Ωστόσο, με το έγγραφο ΣΛΟΤ 310/2005, η απόφαση αυτή έχει καταργηθεί. Έτσι, ο λογαριασμός 16.17.00 «Λογισμικά προγράμματα» καταργείται και τα λογισμικά προγράμματα Η/Υ πρέπει να καταχωρούνται ως ασώματες ακινητοποιήσεις σε κατάλληλο υπολογαριασμό του 16.05 «Λοιπά δικαιώματα» σύμφωνα με το ΕΓΛΣ ή στον λογαριασμό 18.03.01 «Αξία κτήσης λοιπών άυλων» σύμφωνα με το ΕΛΠ.

«8. ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

Επιλέξιμη είναι η δαπάνη μισθολογικού κόστους των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου υπολογιζόμενο για περίοδο δύο (2) ετών από τη δημιουργία κάθε θέσης.

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

4.6.6 Επιλέξιμες Δαπάνες Εκτός Περιφερειακών Ενισχύσεων (Άρθρο 7 ν.4887/2022)

Οι δαπάνες που δεν εμπίπτουν στις Περιφερειακές Ενισχύσεις κατατάσσονται στις ακόλουθες κατηγορίες:

«Επιλέξιμες Δαπάνες ΕΚΤΟΣ Περιφερειακών Ενισχύσεων (Άρθρο 7)»	
1	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ (Συμβατική) (μόνο για Νέες ΜΜΕ)
2	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΟΛΥΣΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ
3	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ
5	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ
6	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΜΕ ΣΕ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ
7	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΜΜΕ

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

Σε αυτές τις δαπάνες παρέχονται επιπρόσθετες ενισχύσεις, πέραν των περιφερειακών, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο Γ.Α.Κ.. Κάθε ομάδα δαπανών αναλύεται σε παρακάτω κατηγορίες:

1. Επενδυτικές δαπάνες για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜμΕ (άρθρο 18 Γ.Α.Κ.) (μόνο για Νέες ΜμΕ).

Οι δαπάνες αυτές αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης όπως τακτικές υπηρεσίες παροχής φορολογικών και νομικών συμβουλών ή διαφημιστικές υπηρεσίες. Ως «νέα ΜΜΕ» θεωρείται η νεοσύστατη επιχείρηση που δεν έχει κλείσει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στο καθεστώς διαχειριστική χρήση

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 1 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 18 του Γ.Α.Κ. και αφορούν σε μελέτες και αμοιβές συμβούλων για επενδυτικά σχέδια νέων μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και δεν μπορεί να αποτελούν αντικείμενο συνεχούς ή περιοδικής δραστηριότητας, ούτε να συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για:

- Αμοιβές προς τρίτους για την παρακολούθηση της υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου
- Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα Δημοσίου (π.χ. Αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στις απαιτούμενες αδειοδοτήσεις)
- Αμοιβές συμβούλου για την υποστήριξη σε θέματα χρηματοδότησης του επενδυτικού σχεδίου (π.χ. Αμοιβές συμβούλων για την υποστήριξη στη λήψη του δανείου)
- Δαπάνες συμβουλευτικών υπηρεσιών για την οργάνωση της επιχείρησης, την αναδιοργάνωση των επιμέρους λειτουργιών της επιχείρησης, τον ανασχεδιασμό των επιχειρηματικών διαδικασιών και την τυποποίηση των διαδικασιών, και συγκριτικών μελετών επιδόσεων. Οι ανωτέρω μελέτες θα πρέπει να συναρτώνται άμεσα και να εξυπηρετούν την υλοποίηση του επενδυτικού σχεδίου
- Δαπάνες μελετών αγοράς (Δαπάνες για την έρευνα της αγοράς και την εκπόνηση μελετών προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών που συναρτώνται άμεσα με το ΕΣ)

Η ένταση ορίζεται σε ποσοστό 50% των δαπανών αυτών, και οι επιχορηγούμενες δαπάνες αυτές ενισχύονται έως το ποσοστό 5% του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων και έως το ποσό των 50.000 ευρώ.

2. Δαπάνες για αποκατάσταση μολυσμένων χώρων.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 11 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 45 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι όσες απαιτούνται για τις εργασίες αποκατάστασης, μειωμένες κατά την αύξηση της αξίας του οικοπέδου. Στην περίπτωση της αποκατάστασης μολυσμένων χώρων, όλες οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλεται μια επιχείρηση κατά την αποκατάσταση του χώρου της μπορεί να θεωρηθούν επιλέξιμες επενδύσεις, ανεξαρτήτως του εάν είναι ή όχι δυνατή η εγγραφή των εν λόγω δαπανών στον ισολογισμό της ως πάγιων στοιχείων ενεργητικού.

Οι εν λόγω δαπάνες καθίστανται επιλέξιμες μόνον όταν η ταυτότητα του προσώπου που είναι υπεύθυνο για την περιβαλλοντική ζημία σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο δεν έχει διαπιστωθεί ή όταν αυτός δεν μπορεί να εξαναγκαστεί να επιβαρυνθεί με το σχετικό κόστος.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για εξυγίανση εδαφών, υπόγειων νερών και διαχείρισης αποβλήτων (μεταφορά, αποθήκευση, επεξεργασία και αξιοποίηση αποβλήτων) όπως:

- Δαπάνες για ολική εκσκαφή, επεξεργασία-αδρανοποίηση, επαναχρησιμοποίηση η τελική διάθεση – καταστροφή σε ειδικούς χώρους διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων
- Δαπάνες για επεξεργασία εδάφους με φυσικοχημικές και βιολογικές μεθόδους (επιτόπου χωρίς εκσκαφή), η σε άλλο ειδικό χώρο εκτός πεδίου, επανατοποθέτηση του εδάφους στην αρχική του θέση
- Δαπάνες για εγκλωβισμό της ρύπανσης (κάλυψη με αδιαπέρατο κάλυμμα, κατασκευή υδραυλικών η διάφορων αδιαπέρατων φραγμάτων)
- Δαπάνες για διαπερατά Ενεργά Φράγματα
- Δαπάνες για άντληση και επεξεργασία υπόγειου νερού,
- Δαπάνες για ανάκτηση οργανικών ρύπων από το υπόγειο νερό

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω δαπανών πλέον των προσφορών υποβάλλονται:

- Έγκριση Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της οικείας Περιφέρειας
- Μελέτη σκοπιμότητας ή σχετική έκθεση τεκμηρίωσης (ανάλογα με το μέγεθος και τη φύση του έργου), βάσει της οποίας εξετάζεται η αναγκαιότητα υλοποίησης των εν λόγω δαπανών συμπεριλαμβανομένων αναλυτικών στοιχείων για τον τρόπο διαχείρισης και την εγκατάσταση διάθεσης των αποβλήτων που προέρχονται από τις εργασίες αποκατάστασης των ρυπασμένων εδαφών
- Τεχνικές και υποστηρικτικές Μελέτες (Γεωλογικές, υδρολογικές, κλπ)
- Πιστοποιητικό από ανεξάρτητο εκτιμητή μηχανικό ή από επίσημο φορέα (π.χ. Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος) στο οποίο θα αναφέρεται η εμπορική αξία του γηπέδου πριν και μετά την αποκατάσταση/υλοποίηση της επένδυσης.

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για δαπάνες που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα περιβαλλοντικής συμμόρφωσης.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται στο πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών και οι δαπάνες ενισχύονται μέχρι ποσοστού πέντε τοις εκατό (5%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων

3. Δαπάνες για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 12 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 47 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι πρόσθετες επενδυτικές δαπάνες που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί μία

επένδυση σε καλύτερες ή αποδοτικότερες δραστηριότητες ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης σε σύγκριση με μία συμβατική μονάδα επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης ίδιας δυναμικότητας που θα κατασκευαζόταν ελλείψει ενίσχυσης. Τα προς επεξεργασία ανακυκλωμένα ή επαναχρησιμοποιούμενα υλικά σε άλλη περίπτωση θα απορρίπτονταν, ή θα υφίσταντο επεξεργασία με τρόπο λιγότερο φιλικό προς το περιβάλλον. Δεν καλύπτονται ενισχύσεις για άλλες εργασίες ανάκτησης αποβλήτων πλην της ανακύκλωσης.

Οι επενδυτικές ενισχύσεις χορηγούνται για την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση αποβλήτων που δημιουργούν άλλες επιχειρήσεις. Η ενίσχυση δεν απαλλάσσει έμμεσα τους ρυπαίνοντες από επιβάρυνση που πρέπει να τους επιβάλει η ενωσιακή νομοθεσία ή από επιβάρυνση που θεωρείται συνήθης επιχειρηματική δαπάνη (Η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»). Η επένδυση υπερβαίνει τη σύγχρονη τεχνολογία.

Ως εργασία ανακύκλωσης ορίζεται οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα, υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς.

Για την τεκμηρίωση των ανωτέρω δαπανών πλέον των προσφορών υποβάλλεται τεχνικό υπόμνημα με αντιπαράδειγμα τεκμηρίωσης των πρόσθετων δαπανών που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί η επένδυση σε καλύτερες ή αποδοτικότερες δραστηριότητες ανακύκλωσης ή επαναχρησιμοποίησης σε σύγκριση με μία συμβατική μονάδα επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης ίδιας δυναμικότητας που θα κατασκευαζόταν ελλείψει ενίσχυσης.

Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να αυξηθεί κατά είκοσι (20) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές επιχειρήσεις και κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες για ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεσαίες επιχειρήσεις. Η ένταση της ενίσχυσης για τη μονάδα παραγωγής μπορεί να αυξηθεί κατά δεκαπέντε (15) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε

ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου α' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε. και κατά πέντε (5) ποσοστιαίες μονάδες για επενδύσεις σε ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του στοιχείου γ' της παρ. 3 του άρθρου 107 της Σ.Λ.Ε.Ε.. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν στην ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση των αποβλήτων του ίδιου του δικαιούχου δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού σαράντα τοις εκατό (40%) του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

4. Δαπάνες για επαγγελματική κατάρτιση.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 13 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 31 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων.

Εκπαίδευση / κατάρτιση προσωπικού (υφιστάμενου και νέου) της επιχείρησης σε θέματα σημαντικά για τη λειτουργία και οργάνωση της επιχείρησης, που συμβάλλουν σαφώς στο στόχο της σύμφωνα με το υποβληθέν επιχειρηματικό σχέδιο.

Δεν χορηγούνται ενισχύσεις για επαγγελματική κατάρτιση που πραγματοποιείται από επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τα εθνικά υποχρεωτικά πρότυπα επαγγελματικής κατάρτισης.

Η εκπαίδευση θα πρέπει να γίνεται από πιστοποιημένους φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης και να συνοδεύεται από τις αντίστοιχες βεβαιώσεις επιτυχούς ολοκλήρωσης.

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που αφορούν στην αναβάθμιση των προσόντων ή την επανεκπαίδευση των εργαζομένων. Ειδικότερα, είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες δαπάνες:

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

α) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευτών, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευτές συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση,

β) Λειτουργικές δαπάνες εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων που σχετίζονται άμεσα με το έργο επαγγελματικής κατάρτισης, όπως έξοδα μετακίνησης, υλικά και εφόδια που σχετίζονται άμεσα με το έργο, αποσβέσεις των υλικοτεχνικών μέσων και του εξοπλισμού, στον βαθμό που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για το έργο επαγγελματικής κατάρτισης. Εξαιρούνται τα έξοδα διαμονής, εκτός από τα ελάχιστα αναγκαία έξοδα διαμονής των εκπαιδευομένων που είναι εργαζόμενοι με αναπηρία,

δ) Δαπάνες προσωπικού των εκπαιδευομένων και γενικές έμμεσες δαπάνες, όπως διοικητικές δαπάνες, μισθώματα και γενικά έξοδα, για τις ώρες κατά τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι συμμετέχουν στην επαγγελματική κατάρτιση.

Η ένταση της ενίσχυσης των δαπανών ορίζεται σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) αυτών. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί, μέχρι το εβδομήντα τοις εκατό (70%) των επιλέξιμων δαπανών, ως εξής:

α) Κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η επαγγελματική κατάρτιση απευθύνεται σε εργαζομένους που είναι άτομα με αναπηρία ή σε εργαζομένους σε μειονεκτική θέση,

β) κατά δέκα (10) εκατοστιαίες μονάδες, εάν η ενίσχυση χορηγείται σε μεσαίες επιχειρήσεις και κατά είκοσι (20) εκατοστιαίες μονάδες, εάν χορηγείται σε μικρές επιχειρήσεις.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

Κατά την υποβολή της πρότασης να επισυνάπτονται διαθέσιμα στοιχεία τεκμηρίωσης του κόστους της προτεινόμενης εκπαίδευσης.

Το ανώτατο επιλέξιμο κόστος ανά εργαζόμενο για την αντίστοιχη εκπαίδευση ορίζεται στα 20 ευρώ ανά ώρα εκπαίδευσης. Δεν είναι επιλέξιμη οποιαδήποτε αμοιβή του εργαζομένου.

Τα πρόσθετα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την πιστοποίηση των δαπανών κατάρτισης προσωπικού είναι τα κάτωθι :

- Ιδιωτικά συμφωνητικά – συμβάσεις με φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης υποβιβλημένες στον διαδικτυακό τόπο www.gsis.gr
- Πρόγραμμα εκπαίδευσης και τυχόν υλικό εκπαίδευσης
- Φύλλα εκπαίδευσης προσωπικού
- Αποδεικτικά ολοκλήρωσης της εκπαίδευσης του προσωπικού (παρουσιολόγια παρακολούθησης, βεβαιώσεις παρακολούθησης, διπλώματα κλπ)

5. Δαπάνες για συμμετοχή ΜμΕ σε εμπορικές εκθέσεις.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στην παράγραφο 14 του Παραρτήματος Β του νόμου 4887/2022 και στο άρθρο 19 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση ή επαγγελματική έκθεση του εσωτερικού ή του εξωτερικού.

Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες μίσθωσης, εγκατάστασης και διαχείρισης περιπτέρου για τη συμμετοχή μίας επιχείρησης σε οποιαδήποτε εμπορική έκθεση.

Οι δαπάνες είναι επιλέξιμες μόνο στην περίπτωση δικαιούχων που χαρακτηρίζονται ως ΜμΕ και υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή στην έκθεση σχετίζεται άμεσα με το φυσικό αντικείμενο του επενδυτικού σχεδίου.

Τα έξοδα μετακίνησης, διαμονής και διατροφής των συμμετεχόντων (εταίροι/μέτοχοι ή υπάλληλοι της επιχείρησης) είναι επιλέξιμα έως του ποσού των 3.000 € ανά έκθεση.

Η περιγραφή καθώς και το κόστος θα πρέπει να τεκμηριώνεται με αντίστοιχο πλάνο συμμετοχής σε εκθέσεις και σχετικές προσφορές ή απόδειξη του εύλογου κόστους κατά την υποβολή της πρότασης.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) των επιλέξιμων δαπανών.

Οι δαπάνες αυτές ενισχύονται μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνολικού ενισχυόμενου κόστους περιφερειακών ενισχύσεων.

6. Δαπάνες για επενδυτικές ενισχύσεις προς ΜμΕ.

Οι δαπάνες αυτές ορίζονται στο άρθρο 17 του Γ.Α.Κ. και επιλέξιμες είναι οι δαπάνες σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού.

Περιλαμβάνονται οι δαπάνες για:

1. Κτηριακές Εγκαταστάσεις (Συμβατική)
2. Έργα Διαμόρφωσης Περιβάλλοντος Χώρου (Συμβατική)
3. Μηχανολογικός Εξοπλισμός – Τεχνικές (Ειδικές) Εγκαταστάσεις (Συμβατική ή/και leasing)
4. Λοιπός Εξοπλισμός (Συμβατική ή/και leasing)
5. Μεταφορικά μέσα (Συμβατική)

Η αγορά παγίων στοιχείων του ενεργητικού μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης θεωρείται επιλέξιμη υπό τις εξής συνθήκες, οι οποίες πρέπει να πληρούνται συνολικά:

i. Η επιχειρηματική εγκατάσταση πρέπει να έχει λειτουργήσει για τουλάχιστον δύο (2) έτη πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

ii. Η αγορά πρέπει να γίνεται από τον οργανισμό που υποβάλλει το ΕΣ και να μην σχετίζεται με τον προηγούμενο ιδιοκτήτη της επιχειρηματικής εγκατάστασης, εκτός αν πρόκειται για μια μικρή επιχείρηση και η αγορά γίνεται από έναν υπάλληλο του αρχικού ιδιοκτήτη, ο οποίος δεν έχει συγγένεια μέχρι τον 3ο βαθμό με τον ιδιοκτήτη/ιδιοκτήτες της μονάδας

που έχει παύσει τη λειτουργία της. Σε περίπτωση νομικού προσώπου, αναφέρομαι σε φυσικά πρόσωπα που κατέχουν μερίδιο/μετοχές του εταιρικού/μετοχικού κεφαλαίου.

iii. η αντίστοιχη συναλλαγή πραγματοποιείται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς, ενώ από τις δαπάνες που είναι επιλέξιμες αφαιρείται το κόστος των στοιχείων του ενεργητικού που έχουν ήδη επιχορηγηθεί ή επιδοτηθεί σε παρελθοντικό χρόνο μέσω αναπτυξιακών νόμων ή άλλων καθεστώτων ενισχύσεων πριν από την πραγματοποίηση της αγοράς.

6. Άυλα στοιχεία ενεργητικού (Συμβατική)

Για να θεωρηθεί μια επένδυση επιλέξιμη για χρηματοδότηση, πρέπει να περιλαμβάνει επενδύσεις σε φυσικά ή/και άυλα στοιχεία του ενεργητικού, σχετικά με τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών εγκαταστάσεων, την επέκταση υπαρχουσών επιχειρηματικών εγκαταστάσεων, τη διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχείρησης με νέα επιπρόσθετα προϊόντα ή τη βαθιά αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας μιας υφιστάμενης επιχείρησης.

Η χρηματοδοτική ενίσχυση δεν υπερβαίνει το 20% των επιλέξιμων δαπανών για μικρές επιχειρήσεις και το 10% για μεσαίες επιχειρήσεις.

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

5. Ανάλυση Αποτελεσμάτων Αναπτυξιακών Νόμων

Στο παρελθόν, η παρακολούθηση των ιδιωτικών επενδύσεων αποτελούσε σημαντικό μέρος του αξιολογικού έργου που εκτελούνταν για τον αναπτυξιακό νόμο. Ένα παράδειγμα αυτού αποτελεί η έκθεση της Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας για το Λειτουργικό Πρόγραμμα Αύξησης της Ανταγωνιστικότητας των Επιχειρήσεων του 1992, στο οποίο αφιερώνονται 30 σελίδες για την αξιολόγηση του νόμου 1262/1982. Παρόλο που δεν είναι δυνατόν να κρίνουμε αξιολογήσεις με κριτήρια που διαφέρουν από εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν τότε, ο αναγνώστης δεν μπορεί να αμφισβητήσει την προσπάθεια που καταβάλλεται στο κείμενο από τον συντάκτη της Έκθεσης για μια εμπειριστατωμένη και αντικειμενική αξιολόγηση των στοιχείων και της ροής των επενδύσεων.

5.1 Ν.1262/1982

Στον προγενέστερο του Ν. 1262/1982 αναπτυξιακό νόμο, παρατηρούνται κάποιες αδυναμίες, όπως:

1. η αδυναμία επιλογής των πιο επιθυμητών αναπτυξιακά επενδύσεων,
2. η υπετροφοδότηση του δανεισμού των επιχειρήσεων λόγω χαμηλής ίδιας συμμετοχής και η επιβάρυνση της βιωσιμότητας της επένδυσης,
3. η μη εφαρμογή στην πράξη των κινήτρων για τη μετεγκατάσταση των επιχειρήσεων από την περιοχή Α' ,
4. η αδυναμία άσκησης κλαδικής αναπτυξιακής πολιτικής .

Πίνακας 1^α : Εγκεκριμένες και ολοκληρωμένες επενδύσεις και επιχορηγήσεις για τον αναπτυξιακό νόμο 1262/1982, εξεταζόμενη περίοδος 1982-1990:

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Έτος	Εγκεκριμένες**		Ολοκληρωμένες		Ποσοστό Ολοκλήρωσης (Εγκ/νων)	
	Ύψος Επενδύσεων	Επιχορήγηση	Ύψος Επενδύσεων	Επιχορήγηση	Ύψος Επενδύσεων	Επιχορήγηση
1982	28.164.343	7.994.131	13.482.025	3.958.914	21,32%	20,87%
1983	214.397.652	57.828.320	87.656.640	25.300.073		
1984	226.403.522	62.629.494	76.149.670	22.670.580		
1985	291.304.475	80.255.319	77.749.083	24.014.674		
1986	327.066.764	104.481.291	116.686.720	37.757.887		
1987	441.194.424	165.555.393	132.234.776	47.116.654		
1988	584.560.528	224.005.869	147.527.513	55.633.162		
1989	1.096.522.377	430.321.350	91.107.850	38.468.085		
1990*	282.908.291	91.800.440	1.972.120	674.982		
Συν.*	3.492.522.376	1.224.871.607	744.566.397	255.595.011		

Σημείωση από τον δημοσιευμένο πίνακα :

* Προσωρινά στοιχεία,

** Οι πιθανές αναμορφώσεις κόστους έχουν προστεθεί στο έτος που αρχικά εγκρίθηκε η επένδυση.

Πηγή: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (1992), Λειτουργικό Πρόγραμμα Αύξησης της Ανταγωνιστικότητας των Επιχειρήσεων, στοιχεία 21.02.1991 (κεφ. 2, σελ. 7) και προσωπική επεξεργασία.

Πίνακας 1^β : Χρηματοδοτούμενες και ολοκληρωμένες επενδύσεις και επιχορηγήσεις για τον αναπτυξιακό νόμο 1262/1982, εξεταζόμενη περίοδος 1982-1990:

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

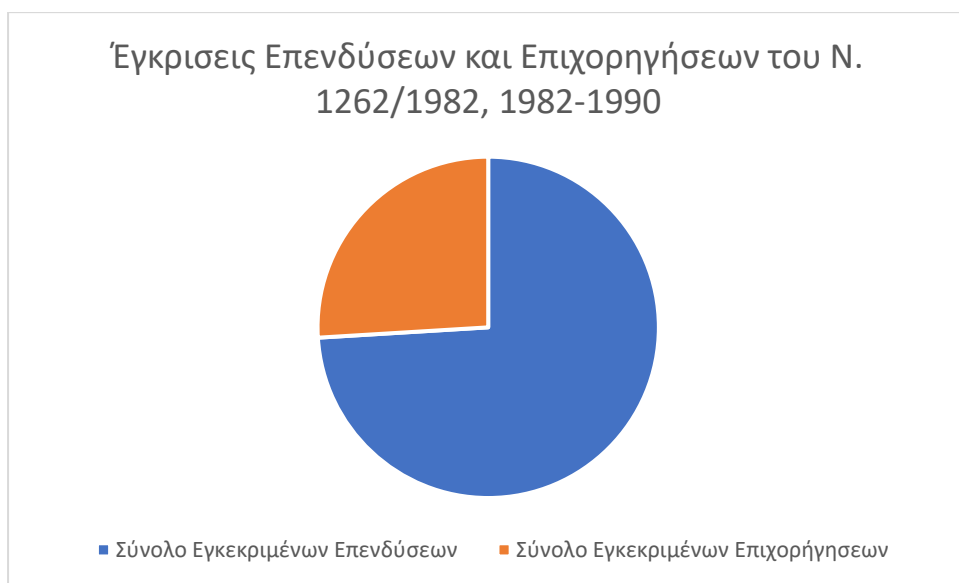
Έτος	Χρηματοδοτούμενες		Ολοκληρωμένες		Ποσοστό Ολοκλήρωσης (Χρημ/νων)	
	Ύψος Επενδύσεων	Επιχορήγηση	Ύψος Επενδύσεων	Επιχορήγηση	Ύψος Επενδύσεων	Επιχορήγηση
1982	5.740.279	1.537.783	13.482.025	3.958.914	69,90%	62,38%
1983	44.956.713	12.839.325	87.656.640	25.300.073		
1984	59.213.500	17.857.667	76.149.670	22.670.580		
1985	62.749.817	19.322.084	77.749.083	24.014.674		
1986	100.038.151	32.510.638	116.686.720	37.757.887		
1987	184.912.693	74.561.996	132.234.776	47.116.654		
1988	242.230.374	96.478.357	147.527.513	55.633.162		
1989	330.931.768	141.402.788	91.107.850	38.468.085		
1990*	34.453.412	13.247.249	1.972.120	674.982		
Συν.*	1.065.226.707	409.757.887	744.566.397	255.595.011		

Στους πίνακες 1^α και 1^β, παρουσιάζονται ενδεικτικά δεδομένα εφαρμογής του νόμου 1262/1982, από τα οποία φαίνεται η ροή των εγκρίσεων, χρηματοδοτήσεων και ολοκληρώσεων των επενδύσεων. Όπως αναγράφεται στο κείμενο, ο πίνακας 1^α δείχνει τις συνολικές εγκεκριμένες και ολοκληρωμένες επενδύσεις και επιχορηγήσεις του αναπτυξιακού νόμου 1262/1982 κατ' έτος για την περίοδο 1982-1990. Ουσιαστικά, από τα στοιχεία των πινάκων 1^α και 1^β, φαίνεται ότι γίνεται σταδιακή έγκριση, χρηματοδότηση και ολοκλήρωση των επενδύσεων. Ένα μόνο τμήμα των εγκεκριμένων επενδύσεων χρηματοδοτείται κάθε έτος, γιατί υπάρχει ένας βαθμός καθυστέρησης στην ολοκλήρωση των επενδύσεων. Η ολοκλήρωση συνδέεται πάντοτε και με τον χρονικό ορίζοντα του επενδυτικού πλάνου ή σχεδίου που εκπονείται και χρηματοδοτείται και δεν αφορά μόνο το τωρινό ή προηγούμενο έτος. Στα δεδομένα των πινάκων, παρατηρείται η ανοδική αύξηση στη ζήτηση για ενίσχυση επενδύσεων μέσω αναπτυξιακού νόμου. Γενικότερα, φαίνεται ότι για την εξεταζόμενη περίοδο 1982-1990, έχουν ολοκληρωθεί μόνο το 21,32% επενδύσεων (από τις συνολικά 3.492.522.376 εγκεκριμένες, έχουν ολοκληρωθεί 744.566.397

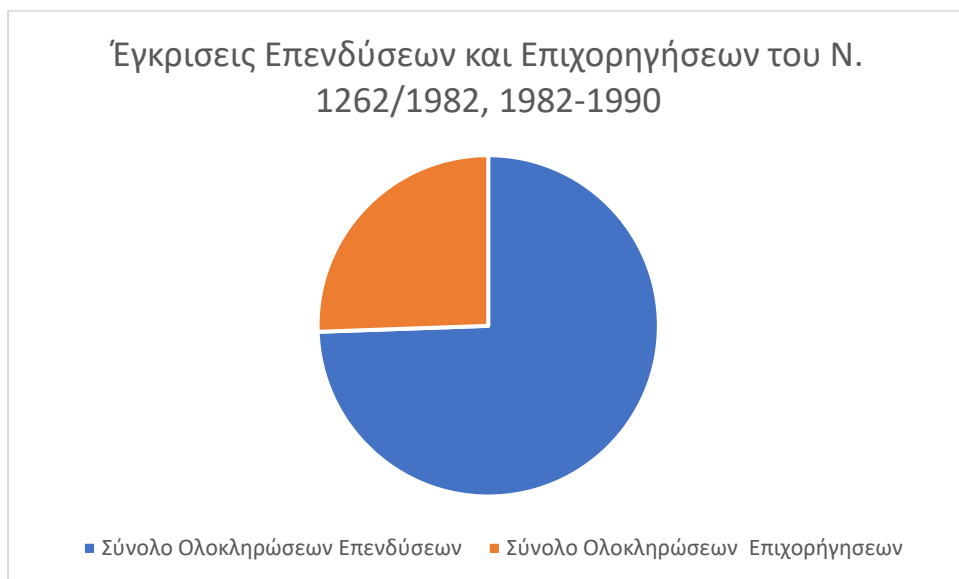
Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

επενδύσεις) καθώς και 20,87% επιχορηγήσεις (από τις συνολικά 1.224.871.607 εγκεκριμένες, έχουν ολοκληρωθεί 255.595.011 επιχορηγήσεις).

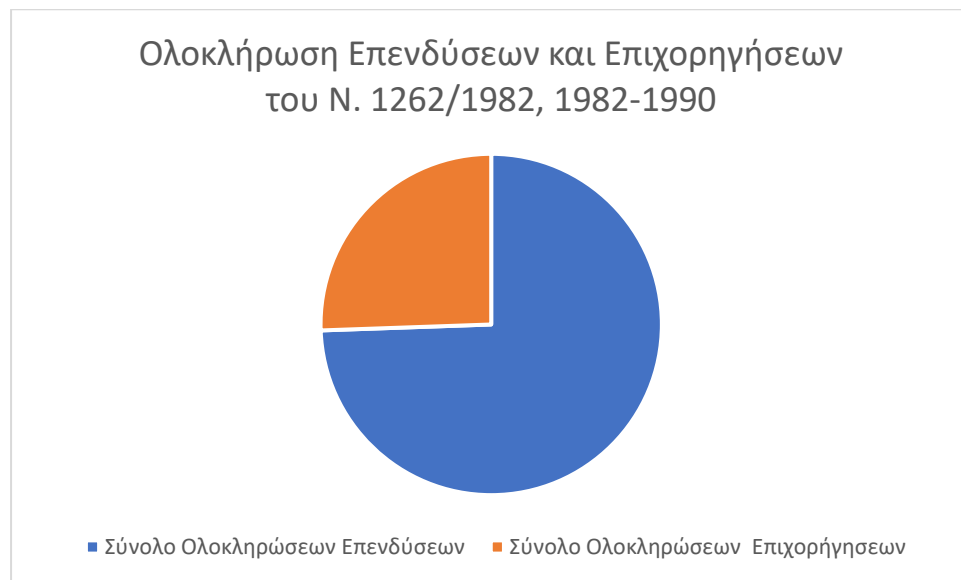
Διάγραμμα 1^α :

Διάγραμμα 1^β :

Διάγραμμα 1^Υ :

Αν εξετάσουμε τα παραπάνω διαγράμματα (Διάγραμμα 1^α, 1^β και 1^γ), μπορούμε να συμπεράνουμε ότι παρατηρείται μια κοινή αναλογία μεταξύ των επενδύσεων και των επιχορηγήσεων για τις εγκεκριμένες, χρηματοδοτούμενες και ολοκληρωμένες επενδύσεις. Επίσης, με τη βοήθεια των διαγραμμάτων, μπορεί να διαπιστωθεί ότι περίπου το ¼ των επενδύσεων που εγκρίθηκαν και παρουσιάζονται στο διάγραμμα 1^α, χρηματοδοτήθηκαν με τα ποσά που εμφανίζονται στο διάγραμμα 1^β και τελικά ολοκληρώθηκαν οι επενδύσεις του διαγράμματος 1^γ . Επιπλέον, τα διαγράμματα δείχνουν μια φυσιολογική αναλογία μεταξύ επενδύσεων και ενισχύσεων στα 3 στάδια μιας επένδυσης, που ίσως αντικατοπτρίζει την καλή πορεία υλοποίησης του νόμου. Όμως, για να οδηγηθούμε σε ασφαλέστερα συμπεράσματα σχετικά με την πορεία υλοποίησης και εφαρμογής του νόμου, θα έπρεπε να προστεθούν επιπλέον ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά σε καθένα από τα 3 στάδια μιας επένδυσης (την έγκριση, την χρηματοδότηση και την ολοκλήρωση). Από τα ήδη υφιστάμενα δεδομένα, φαίνεται ότι δεν υπάρχει κάποιο σημαντικό πρόβλημα κατά την έγκριση, χρηματοδότηση και υλοποίηση του νόμου σε συνολικό επίπεδο, χωρίς να γνωρίζουμε τι ισχύει σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

5.2 Ν.3299/2004, α' φάση

Στοιχεία για αιτήσεις, εγκρίσεις και ποσοστά εγκρίσεων, ανά τομέα στον κλάδο του τουρισμού, Ν.3299/2004, α' φάση

Στοιχεία για αιτήσεις, εγκρίσεις και ποσοστά εγκρίσεων, ανά τομέα στον κλάδο του τουρισμού, Ν.3299/2004, α' φάση

	Αιτήσεις			Εγκρίσεις			Ποσοστά Έγκρισης		
	Αριθμός Αιτ/νων Επενδ. Σχεδίων ανά έτος (ΑτΣΧ)	Υψος Αιτ/νων Επενδύσεων ανά έτος (ΥΑΕπ)	Υψος Αιτ/νων Επισχύσεων ανά έτος (ΥΑΕν)	Αριθμός Εγκεκριμένων Επενδ. Σχεδίων ανά έτος (ΕεπΣχ)	Υψος Εγκεκριμένων Επενδύσεων ανά έτος (ΥΕΕπ)	Υψος Εγκεκριμένων Επισχύσεων ανά έτος (ΥΕΕν)*	Επενδ. Σχεδίων (αριθμός)	Επενδ. Σχεδίων (ύψος)	Επισχύσεων (ύψος)
Δευτερογενής Τομέας	752	1.278.945.347	555.261.058	670	947.179.225	410.169.962	89,10%	74,06%	73,87%
Πρωτογενής Τομέας	72	67.270.563	29.381.416	62	53.459.660	22.296.264	86,11%	79,47%	75,89%
Κλάδος Τουρισμού (Μέρος Α' 3/γενούς Τομέα)	392	1.599.520.558	716.974.121	352	1.216.476.128	544.224.046	89,80%	76,05%	75,91%
Λοιπά Τριτογενούς Τομέα (Μέρος Β' 3/γενούς Τομέα)	194	700.927.183	268.085.140	138	443.610.308	168.615.561	71,13%	63,29%	62,90%
Σύνολο	1.410	3.646.663.651	1.569.701.735	1.222	2.660.725.321	1.145.305.833	86,67%	72,96%	72,96%

*Εκτιμώμενα ποσά

Ο Αναπτυξιακός Νόμος της Ελλάδας (1982-2020), Κωνσταντίνος Χ. Οικονόμου, σελ. 142 και προσωπική επεξεργασία.

Σύμφωνα με τα παραπάνω δεδομένα, φαίνεται ότι εγκρίθηκε ποσοστό 86,67% από τις συνολικές αιτήσεις. Πιο συγκεκριμένα, εγκρίθηκαν 1.222 αιτήσεις από τις συνολικά 1.410 που υποβλήθηκαν κατ' έτος. Τα συνολικά ετήσια ποσά αιτήσεων ανά επένδυση που υποβλήθηκαν ήταν πολύ υψηλά και εγκρίθηκε το 72,96% αυτών (2,6 από τα συνολικά 3,6 δισεκατομμύρια). Αυτό σημαίνει ότι, είτε απορρίφθηκαν επενδύσεις 1 περίπου δισεκατομμυρίου είτε εκκρεμούσε η έγκριση τους. Αντίστοιχα, από τα συνολικά ποσά αιτούμενων επισχύσεων ανά έτος εγκρίθηκε το 72,96% αυτών (1,57 από τα συνολικά 1,15 δισεκατομμύρια). Τόσο τα ποσοστά εγκεκριμένων επενδύσεων που γίνονται αποδεκτά όσο και τα ποσοστά των εγκεκριμένων επισχύσεων είναι το 27%. Ωστόσο, τα ποσοστά εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων είναι της τάξης του 13%. Αυτό σημαίνει, ότι το 13% των μη εγκεκριμένων επενδυτικών σχεδίων αντιστοιχεί σε 27% των ποσών των επενδύσεων που προτείνονται για χρηματοδότηση, δηλαδή το

ποσοστό είναι πάνω από το διπλάσιο. Οπότε κατά πάσα πιθανότητα αυτό δείχνει ότι οι υπηρεσίες του κράτους αυτήν την περίοδο δεν έδωσαν έγκριση σε μεγάλου μεγέθους επενδύσεις, οι οποίες απαιτούσαν μεγάλα ποσοστά ενίσχυσης.

5.3 Νόμοι 2601/1998, 3299/2004 και 3908 /2011

Παρόλο που οι νόμοι 2601/1998, 3299/2004 και 3908/2011 δεν είχαν συγκεκριμένες προϋποθέσεις για το μέγεθος των επενδυτικών σχεδίων, παρατηρείται μεγάλη αύξηση στις επενδυτικές δαπάνες και ενισχύσεις σε λίγες επιχειρήσεις. Με βάση τον παρακάτω πίνακα, φαίνεται μια συνεχής αύξηση των μεγάλων και πολύ μεγάλων επενδυτικών σχεδίων, τόσο στο συνολικό ύψος των επενδύσεων όσο και στο ύψος των ενισχύσεων, σε διάρκεια συνεχών χρόνων.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Πίνακας 2: Κατανομή ενισχύσεων σε μεγάλα και πολύ μεγάλα επενδυτικά σχέδια

	N. 2601/1998	N. 3299/2004	N. 3908/2011
Μεγάλα επενδυτικά σχέδια (<€10 εκατ.)			
% επενδυτικών σχεδίων	1,56	4,26	12,07
% ύψους επενδύσεων	27,22	44,12	62,35
% ύψους ενισχύσεων	29,64	40,39	55,71
Πολύ μεγάλα επενδυτικά σχέδια (<€20 εκατ.)			
% επενδυτικών σχεδίων	0,39	1,85	5,17
% ύψους επενδύσεων	13,6	28,84	40,13
% ύψους ενισχύσεων	17,39	25,18	30,54

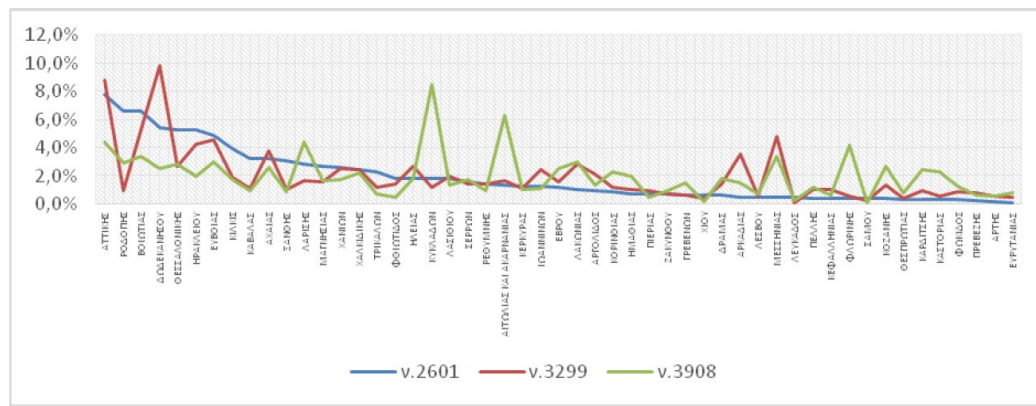
Πηγή: Αιτιολογική Έκθεση, Ν 4399/2016, Αθήνα, 2.6.2016.

Τα παραπάνω έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση μιας μικρής ομάδας επιχειρήσεων, η οποία κατορθώνει να εμφανίζεται διαχρονικά ως επιλέξιμη στους αναπτυξιακούς νόμους περιορίζοντας σημαντικά τη διασπορά των ενισχύσεων σε ευρύτερα στρώματα των ελληνικών επιχειρήσεων. Έτσι, στους 3 πιο πάνω αναφερόμενους νόμους, εντοπίστηκαν 6 επιχειρηματικοί όμιλοι, εκ των οποίων 5 ανήκουν στον ευρύτερο κλάδο της ενέργειας και ένας στον κλάδο του τουρισμού. Αυτοί ενισχύθηκαν για 133 συνολικά επενδυτικά σχέδια (0,9% του συνόλου των σχεδίων των τριών νόμων) με συνολική ενίσχυση ύψους περίπου 1 δισεκατομμύριο € που αντιστοιχεί σε ποσοστό 8,1% των συνολικών ενισχύσεων, ενώ το ποσοστό 25,4% των συνολικών ενισχύσεων απορροφήθηκε από 95 επιχειρήσεις ή ομίλους επιχειρήσεων σε 407 επενδυτικά σχέδια.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Διάγραμμα 2:

% Κατανομή συνολικού ύψους επενδύσεων ανά νομό:

Πηγή: Αιτιολογική Έκθεση, Ν 4399/2016, Αθήνα, 2.6.2016.

Η έλλειψη συνδεσιμότητας μεταξύ της διαφοροποίησης των γεωγραφικών κριτηρίων και της γεωγραφικής αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας, καθώς και της κλαδικής διαφοροποίησης των κινήτρων, οδηγεί στην ανάπτυξη έντονων ανισοτήτων στην κατανομή και τη διάρθρωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, καθώς και στην κοινωνικοοικονομική υποδομή και την άνιση γεωγραφική ανάπτυξη της βιομηχανίας, γεγονός το οποίο έχει πλέον εξελιχθεί σε σοβαρή διαρθρωτική πρόκληση για την ελληνική οικονομία, παρά τα νομοθετήματα που εγκρίθηκαν για την υποστήριξή της. Παραδείγματος χάριν, το 1956 η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 5% σε όλη την Ελλάδα ενώ στη Μακεδονία μειώθηκε κατά 1%.

Απασχόληση:

Οι 21.000 επιχειρήσεις που επιχορηγήθηκαν και οι αρχικά τουλάχιστον 150.000 θέσεις που δημιουργήθηκαν αναφέρουν ότι υπάρχει ένα θετικό αποτέλεσμα από το πρόγραμμα, αν και μικρό. Επίσης, οι περίπου 75.000 νέες θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν με τους τελευταίους τρεις αναπτυξιακούς νόμους είναι σημαντικές, αλλά δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί με ακρίβεια η

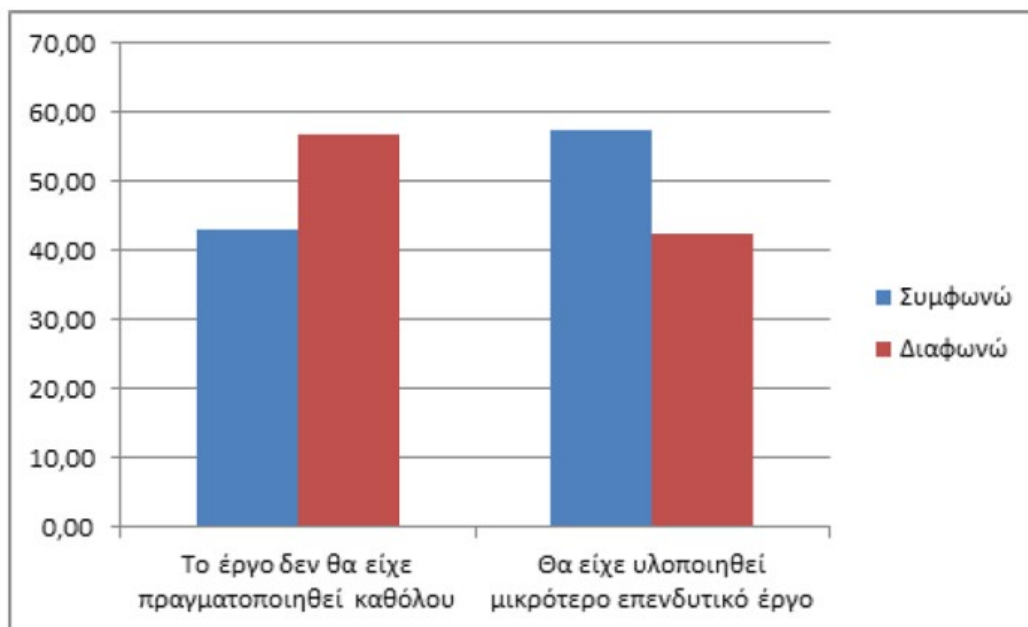
Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

πραγματική τους επίπτωση, αφού οι θέσεις αυτές προέκυψαν από τις δηλώσεις των ίδιων των επιχειρήσεων.

Ουσιαστικά, οι 75.000 θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν με τους 3 αναπτυξιακούς νόμους (ν.2601/1998, ν.3299/2004 και ν.3908 /2011) είναι ένας σημαντικός αριθμός, αλλά είναι δύσκολο να εκτιμηθεί η πραγματική επίπτωσή τους, καθώς οι πληροφορίες για αυτές βασίζονται μόνο στις δηλώσεις των επιχειρήσεων. Στη διάρκεια της περιόδου από το 1999 έως το 2004, η απασχόληση αυξήθηκε κατά 384.900 θέσεις, με τον αναπτυξιακό νόμο να συμβάλλει στη δημιουργία του 8,1% των νέων θέσεων εργασίας στη χώρα, με μεγάλες διαφοροποιήσεις ανά περιφέρεια. Επιπλέον, η μέση επενδυτική δαπάνη και επιχορήγηση ανά θέση εργασίας αυξήθηκαν σημαντικά και οφείλονται στην τιμαριθμική άνοδο.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Διάγραμμα 3:

Πηγή: Αιτιολογική Έκθεση, Ν 4399/2016, Αθήνα, 2.6.2016.

Το 2016 το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας δημοσίευσε τα αποτελέσματα ενός ερωτηματολογίου που συμπληρώθηκε από τις επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν στο παρελθόν από αναπτυξιακούς νόμους. Στο παρακάτω διάγραμμα, φαίνεται ότι το 80% των επιχειρήσεων δήλωσαν ότι τα κέρδη τους αυξήθηκαν μετά την υπαγωγή τους στο νόμο, ενώ το 56,9% δήλωσαν ότι θα υλοποιούσαν την επένδυση και χωρίς την ενίσχυση του νόμου.

Δεδομένου ότι στο διάγραμμα φαίνεται ότι το παραπάνω ποσοστό συμπίπτει σχεδόν με εκείνων που συμφωνούν ότι θα υλοποιούσαν την επένδυση και χωρίς τη στήριξη του νόμου αλλά με μικρότερο κόστος, τότε χρειάζεται μια ειδική ανάλυση για να διαπιστώσουμε αν υπάρχει άμεση συσχέτιση μεταξύ αυτών των ποσοστών. Αν ισχύει αυτό, τότε είναι πιθανό να σημαίνει ότι το κράτος πρέπει να είναι πιο απλόχερο με τη στήριξη που παρέχει σε αυτούς

τους τύπους επενδύσεων, προκειμένου να προωθηθεί η κεφαλαιακή ενίσχυση που είναι αναγκαία για την υλοποίησή τους. Μόνο μια λεπτομερής ανάλυση μπορεί να δείξει αν αυτά τα ποσοστά έχουν κάποια άμεση σχέση ή όχι.

Βέβαια, είναι εξίσου πιθανόν ότι η ίδια επένδυση υλοποιείται τελικά καλύτερα και πληρέστερα με τη λήψη της κρατικής ενίσχυσης. Αυτό όμως απαιτεί περαιτέρω έρευνα, καθώς το κράτος πρέπει να εξετάσει τις δυνατότητες εξοικονόμησης δαπανών ανά επένδυση και πιθανόν να χρησιμοποιήσει αυτά τα κεφάλαια για την ενίσχυση άλλων επενδύσεων.

5.4 Δυσκολίες/ Εμπόδια στην εφαρμογή των νόμων

Οι αναπτυξιακοί νόμοι είναι σχεδιασμένοι για να προωθήσουν την ανάπτυξη και την ευημερία ενός κράτους ή περιοχής. Ωστόσο, υπάρχουν αρκετές δυσκολίες που μπορούν να εμποδίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή τους, όπως:

1. Πολιτική αντίσταση: Οι αναπτυξιακοί νόμοι μπορεί να αντιμετωπίσουν αντίσταση από πολιτικές ομάδες ή συμφέροντα που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τα δικά τους συμφέροντα. Αυτό μπορεί να δυσκολέψει την υλοποίηση των μέτρων που προβλέπονται από τον νόμο.
2. Απουσία συντονισμού: Συχνά, οι αναπτυξιακοί νόμοι πρέπει να συντονίζονται μεταξύ τους και με άλλες πολιτικές και πρωτοβουλίες, ώστε να επιτευχθεί η επιθυμητή επίδραση. Η έλλειψη συντονισμού μπορεί να οδηγήσει σε αντιφατικά μέτρα και αντικρουόμενες πολιτικές.
3. Έλλειψη κεφαλαίων: Οι αναπτυξιακοί νόμοι μπορεί να απαιτούν σημαντικές χρηματοδοτικές προσπάθειες για την υλοποίησή τους που ενδέχεται να μην είναι διαθέσιμες.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

4. Κοινωνική αποδοχή: Ορισμένοι αναπτυξιακοί νόμοι μπορεί να μην έχουν την αποδοχή της κοινωνίας, είτε λόγω αντιδραστικών απόψεων είτε λόγω έλλειψης επαρκούς ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού.
5. Γραφειοκρατία: Το κράτος επιλέγει χρονοβόρες διαδικασίες για τον προγραμματισμό, υλοποίηση και αξιολόγηση των αναπτυξιακών νόμων που εφαρμόζονται.

6. ΕΛΤΕ

«Η ΕΛΤΕ είναι η εθνική εποπτική αρχή του ελεγκτικολογιστικού επαγγέλματος και είναι αρμόδια για τη θέσπιση και την εποπτεία της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων.

Αποστολή της είναι η συνεχής ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης του επενδυτικού κοινού στη λειτουργία του ελεγκτικού και λογιστικού θεσμού στην Ελλάδα. Η ΕΛΤΕ απαρτίζεται από δύο εποπτικά συμβούλια μέσω των οποίων διενεργείται η εποπτεία της αγοράς. Μέσω του Συμβουλίου Ποιοτικών Ελέγχων (ΣΠΕ) εποπτεύονται τα Ελεγκτικά Πρότυπα (Auditing Standards), με τα οποία ελέγχεται η συμμόρφωση των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και τον Κώδικα Δεοντολογίας της IFAC.

Τέλος, μέσω του Συμβουλίου Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ), η ΕΛΤΕ ως οιοονεί σύμβουλος του Υπουργού Οικονομικών, εισηγείται τη θέσπιση Λογιστικών Προτύπων (Accounting Standards) για την Ελληνική επικράτεια και απαντά στα λογιστικά ερωτήματα των πολιτών».

<https://elte.org.gr/>

6.1 Ο ρόλος της ΕΛΤΕ στην Υλοποίηση Επενδύσεων

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, κατά την εφαρμογή των αναπτυξιακών νόμων, παρουσιάζονταν ορισμένες δυσκολίες, ιδίως στον έλεγχο και την ολοκλήρωση των επενδύσεων. Ένας από τους κύριους στόχους είναι να περιοριστούν αυτές οι δυσκολίες με τη συμμετοχή και την εμπλοκή της ΕΛΤΕ.

Πιο συγκεκριμένα,

Στις 27 Δεκεμβρίου του 2019, η ΕΛΤΕ ανακοίνωσε τις υπουργικές αποφάσεις που αφορούν τον καθορισμό του Διεθνούς Ελεγκτικού Προτύπου (3000) για τους ελέγχους της ολοκλήρωσης των επενδυτικών σχεδίων του αναπτυξιακού νόμου. Σύμφωνα με αυτές τις αποφάσεις, οι ελέγχοι θα διενεργούνται από ορκωτούς ελεγκτές - λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες. Επιπλέον, διευκρινίζεται ότι αυτή η ρύθμιση βασίζεται στο άρθρο 3 της Υπουργικής Απόφασης 133829/24.12.2019.

Για τη διενέργεια των ελέγχων, ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

- Οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες πρέπει να υποβάλουν ηλεκτρονικό αίτημα μέσω του ΠΣΚΕ για την απόκτηση ενός σχετικού κωδικού πρόσβασης, ο οποίος χορηγείται από τη Γενική Διεύθυνση Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, μετά από σύμφωνη γνώμη της ΕΛΤΕ. Παράλληλα, αποστέλλονται λεπτομερείς οδηγίες για την εφαρμογή της προαναφερόμενης διαδικασίας.
- Ο φορέας της επένδυσης υποβάλλει αίτημα για τον έλεγχο της ολοκλήρωσης και της έναρξης της παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, παρέχοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Επιπλέον, πρέπει να δηλώσουν στο ΠΣΚΕ τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές που θα διενεργήσουν τον έλεγχο, καταχωρώντας τον Α.Φ.Μ. τους στο σχετικό πεδίο στη φόρμα του αιτήματος.
- Η αρμόδια αρχή ελέγχει την πληρότητα (completeness) του αιτήματος ελέγχου και αφού κριθεί πλήρες, ο ορισμένος ορκωτός ελεγκτής - λογιστής ή μέλος της ελεγκτικής εταιρείας αποκτά πρόσβαση στη διενέργεια της έκθεσης ελέγχου του Π.Σ.Κ.Ε.

Η ενέργεια η οποία αφορά τα καθεστάτα της Γενικής Επιχειρηματικότητας και των Νέων Ανεξάρτητων ΜΜΕ, σύμφωνα με τον νόμο 4399/2016, είναι ήδη διαθέσιμη και θα ακολουθήσουν τις αντίστοιχες διατάξεις των νόμων 3299/2004 και 3908/2011.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

1. Διενέργεια ελέγχου που γίνεται σύμφωνα με την ανακοίνωση της ΕΛΤΕ που δημοσιεύθηκε στις 9 Μαρτίου 2020.
2. Υποβολή έκθεσης αποκλειστικά μέσω του Π.Σ.Κ.Ε. (Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων).
3. Λήψη της «έκθεσης διασφάλισης» σύμφωνα με το Διεθνές Πρότυπο Αναθέσεων Διασφάλισης 3000, καθώς και της έκθεσης ελέγχου ολοκλήρωσης και έναρξης παραγωγικής λειτουργίας της επένδυσης, σύμφωνα με την κοινή Υπουργική απόφαση υπ' αριθμ. 134020/23-12-2019 (Β'4767/24-12-2019). Η έκθεση περιλαμβάνει τυχόν πρόσθετα αντίγραφα των εγγράφων που λήφθηκαν υπόψη για τη σύνταξή της, καθώς και τις αντίστοιχες βεβαιώσεις υλοποίησης από τον πολιτικό μηχανικό, τον μηχανολόγο μηχανικό ή άλλο επαγγελματία ειδικότητας, όπως προβλέπεται.
4. Έλεγχος της πληρότητας της έκθεσης ελέγχου από την αρμόδια Υπηρεσία.

Εικόνα 7: Πηγή: Παρουσίαση σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης & Ελέγχων την Παρασκευή 5 Μαΐου 2023.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Σε αυτήν την προσπάθεια, θα εμπλακούν 36 Ελεγκτικές Εταιρείες, οι οποίες είναι πιστοποιημένες από την ΕΛΤΕ.

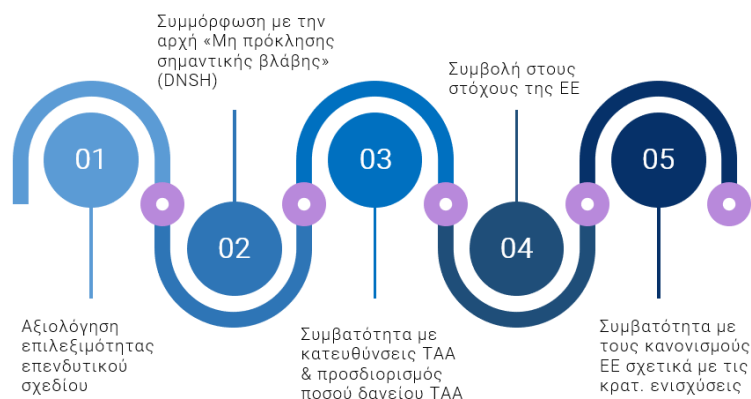

Εικόνα 8: Πηγή: Παρουσίαση σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης & Ελέγχων την Παρασκευή 5 Μαΐου 2023

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Διαδικασία ελέγχου επιλεξιμότητας επενδυτικού σχεδίου σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 219/1/27.06.2022 απόφαση της ΕΛΤΕ

Εικόνα 9: Πηγή: Παρουσίαση σε εκδήλωση που πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης & Ελέγχων την Παρασκευή 5 Μαΐου 2023

Σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα, τα οποία παρουσιάστικαν στις 5 Μαΐου 2023 από τον πρόεδρο της ΕΛΤΕ κ. Γιαννόπουλο Παναγιώτη, σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων που πραγματοποιήθηκαν από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές στα επενδυτικά σχέδια των Αναπτυξιακών Νόμων και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), προκύπτουν τα εξής:

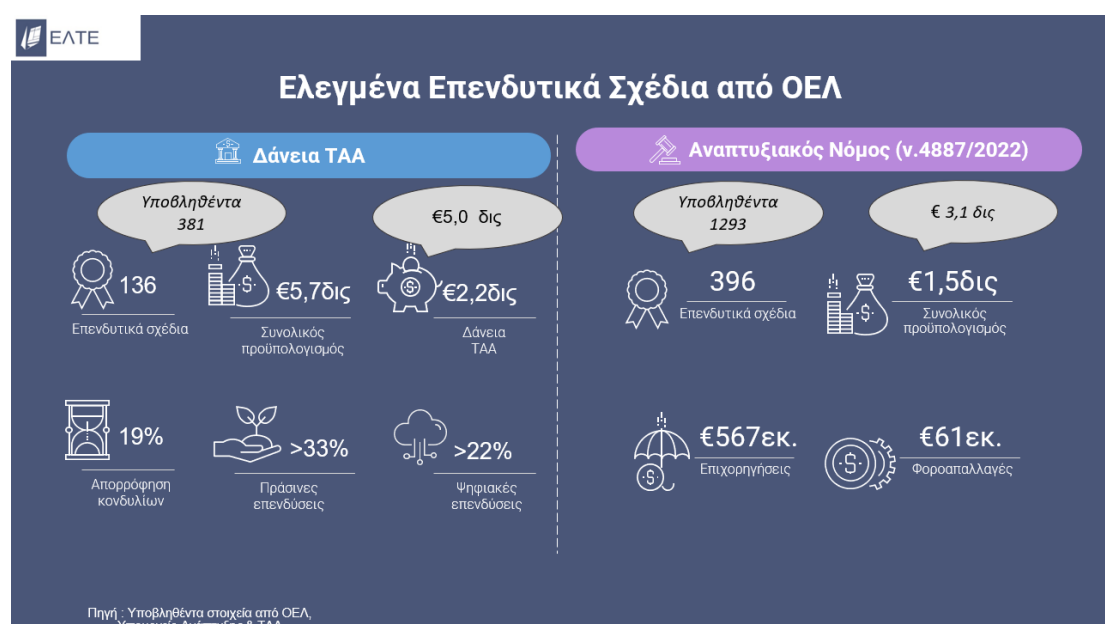
- Έχουν ολοκληρωθεί και ελεγχθεί από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές 136 επενδυτικά σχέδια του ΤΑΑ και 396 επενδυτικά σχέδια των Αναπτυξιακών Νόμων, με συνολικό προϋπολογισμό 5,7 δισ. ευρώ και 1,5 δισ. ευρώ αντίστοιχα.
- Η απορρόφηση των κονδυλίων των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την πρώτη περίοδο ανήλθε στο 19%.
- Οι πράσινες επενδύσεις ανήλθαν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 33%, ενώ οι ψηφιακές επενδύσεις ανήλθαν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 22%.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

- Οι επιχορηγήσεις των Αναπτυξιακών Νόμων ανήλθαν στο ποσό των 567 εκ. ευρώ, ενώ οι φοροαπαλλαγές ανήλθαν στο ποσό των 61 εκ. ευρώ.

<https://www.taxheaven.gr/news/63515/o-rolos-ths-elte-sthn-ylopoihshependysewn>

Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ανακοίνωση 007/2023).

Εικόνα 10: Πηγή: Παρουσίαση σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης & Ελέγχων την Παρασκευή 5 Μαΐου 2023

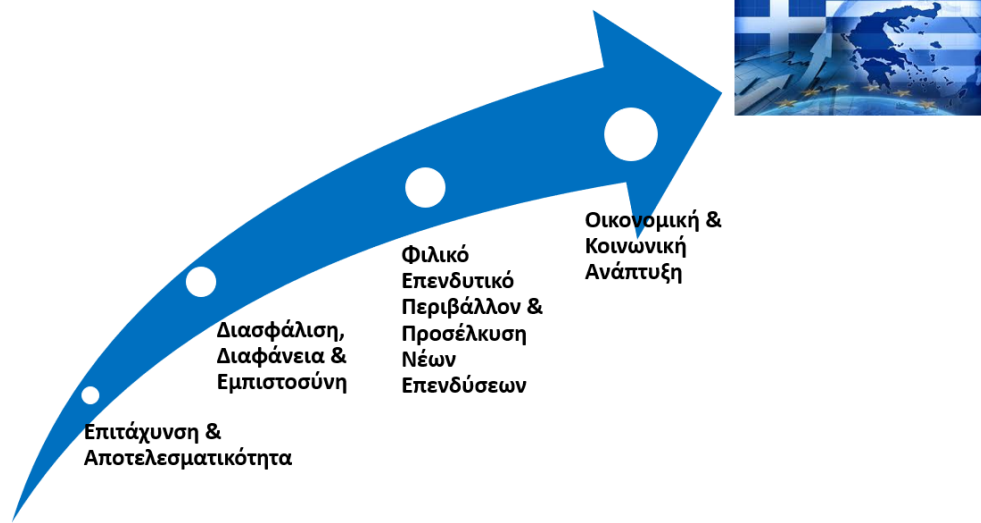
Αξίζει να σημειωθεί ότι από το έτος 2019 που ξεκίνησε η εμπλοκή της ΕΛΤΕ και των ελεγκτικών εταιρειών στη διαδικασία ελέγχου και ολοκλήρωσης των επενδύσεων μέσω των αναπτυξιακών νόμων, έχουν επιτευχθεί τα εξής:

1. Επιτάχυση και Αποτελεσματικότητα,
2. Διασφάλιση, Διαφάνεια και Εμπιστοσύνη,
3. Φιλικό Επενδυτικό Περιβάλλον και Προσέλκυση Νέων Επενδύσεων,
4. Οικονομική και Κοινωνική Ανάπτυξη.

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

Closing Remarks

Εικόνα 11: Πηγή: Παρουσίαση σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε από την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης & Ελέγχων την Παρασκευή 5 Μαΐου 2023

7. Συμπεράσματα

Μέσα από την παρούσα εργασία και την γενικότερη ανάλυση του νόμου, μπορεί να προκύψει το συμπέρασμα ότι σε όρους απασχόλησης είναι πολύ περιορισμένα τα αποτελέσματα του νόμου, παρά τη διάθεση μεγάλων χρηματικών ποσών για την ενίσχυση των επιχειρήσεων διαχρονικά. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο νόμος 3908/2011, ο οποίος δεν κατάφερε να δημιουργήσει τις ετήσιες θέσεις εργασίας που είχαν τεθεί ως αρχικός στόχος.

Επίσης, αξίζει να σημειωθεί ότι τα ποσά ενίσχυσης των επενδύσεων που εγκρίνονται διαρκώς αυξάνονται καθώς μεταβαίνουμε από κάθε νόμο στον επόμενο. Πιο συγκεκριμένα, το ύψος ενίσχυσης μεταβάλλεται από €170 χιλιάδες με τον νόμο 1262/1982 σε €168 εκατομμύρια με τον νόμο 3908/2011, δηλαδή σε περίπου δεκαπλάσιο ύψος ενίσχυσης. Παρατηρείται ότι αυτήν η αυξητική τάση συνεχίζει καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής των νόμων δίχως να μεταβάλλεται από καμία κυβέρνηση.

Γενικότερα, φαίνεται ότι το κράτος επιδιώκει να στηρίξει τις μεγαλύτερες επενδύσεις, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τους μεγαλύτερους επενδυτές και έτσι ίσως αποκλίνει σταδιακά από μια αντίληψη συμβατή με την πολιτική στήριξης ΜμΕ, που αποτελεί και μια βασική αιτία για τη συνέχιση ύπαρξης του νόμου.

Επιπρόσθετα, φαίνεται ότι υπάρχει ένα μεγάλο χάσμα μεταξύ των στόχων που τίθεται από τον εκάστοτε αναπτυξιακό νόμο και των αποτελεσμάτων που απορρέουν από την εφαρμογή του.

Τέλος, υπάρχει έλλειψη διασύνδεσης της εφαρμογής του νόμου με τους σκοπούς άλλων πολιτικών που ασκούνται από το κράτος, η οποία θα μπορούσε να καταστήσει το νόμο ιδιαίτερα χρήσιμο για την ανάπτυξη της χώρας.

7.1 Μέτρα για την βελτίωση της κατάστασης

Για να επιτευχθούν στο απόλυτο οι στόχοι των αναπτυξιακών νόμων, θα πρέπει να ξεκινήσουν να γίνονται περισσότερες αξιολογήσεις των ήδη υφιστάμενων νόμων και αυτές να γνωστοποιούνται στο ευρύ κοινό μέσω επιστημονικά τεκμηριωμένων ερευνών με σκοπό να εντοπιστούν πιθανές αδυναμίες, ενώ ταυτόχρονα θα τίθενται η νέα κατεύθυνση για τη σχεδίαση νέων νόμων. Η αξιοποίηση της τεχνολογίας και των εργαλείων που προσφέρονται από αυτήν ίσως βοηθήσουν να παραχθούν καλύτερα αποτελέσματα στο μέλλον.

Βιβλιογραφία

1. Απιολογική Έκθεση προς τη Βουλή των Ελλήνων, Ν. 3908/11,
2. Απιολογική Έκθεση προς τη Βουλή των Ελλήνων, Ν. 4399/2016, Αθήνα, 2.6.2016,
3. Αξιολόγηση Επενδύσεων, Δρ. Ιωάννης Ν. Αποστολόπουλος, Αθήνα, Σημειώσεις 2020-2021,
4. Νικόλαος Β. Γεωργόπουλος: Εκδόσεις Γ. Μπένου, Αθήνα, 2013,
5. Πολυχρονόπουλος, Γ., & Κορρές Γ. Βασικές Αρχές Οικονομίας και Διοίκησης. Αθήνα 2005 : εκδόσεις Σταμούλης,
6. Λαζαρίδης & Γ, Μίχος Ι. : Αναπτυξιακός νόμος 2601/98 και ειδικό αφορολόγητο αποθεματικό επενδύσεων άρθρου 22 του Ν. 1828/89, Εκδόσεις Ελληνική Αναπτυξιακή, Θεσσαλονίκη 2000,
7. Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 115 της 09/05/2008 σ. 0091 – 0092 / Άρθρο 107 (πρώην άρθρο 87 της ΣΕΚ),
8. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 69/2001 , Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1998/2006 της 15ης Δεκεμβρίου 2006 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις ελάχιστης σημασίας,
9. Κωνσταντίνος Χ. Οικονόμου, Ο Αναπτυξιακός Νόμος της Ελλάδας (1982-2020) Μια πολυεπίπεδη αξιολόγηση για την καλύτερη αξιοποίηση των πόρων, Αθήνα 2022.

Ηλεκτρονική Βιβλιογραφία

https://www.2890.syzefxis.gov.gr/index.php/2019/07/23/xartis_perif_enisxyseon/

<https://www.2890.syzefxis.gov.gr/index.php/2017/07/24/questions/>

Ανάλυση των Αναπτυξιακών Νόμων και του Θεσμικού Πλαισίου στις
Επενδύσεις – Χρηματοοικονομική Επίδραση στην Ελλάδα

<https://www.2890.syzefxis.gov.gr/index.php/2017/07/20/43992016fek/>

https://www.ependyseis.gr/anaptyxiakos/files/n4399_2016.pdf

<https://ependyseis.mindev.gov.gr/el/idiotikes/ypostiriktiko-yliko/anaptiksiakos?page=1>

<https://www.ependyseis.gr/ggsie/gdie.htm>

http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/overview/studies.html

http://epan2.antagonistikotita.gr/uploads/nomos3299_2004.pdf

https://www.e-forologia.gr/webTexts/docsAttachments/2016/NA/NA_gr_4399_20160622_n439916_par.pdf

<https://www.taxheaven.gr/news/63515/o-rolos-ths-elte-sthn-ylopoihshep-ependysewn>

<https://elte.org.gr/>

https://mke.aegean.gr/files/2014/09/presentation_enotita3.pdf

<https://agrosimvoulos.gr/analisi-swot-i-stratigiki-analisi-tis-epixirisis/>